

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

PRAVILA

poslovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove
Komercijalne banke AD Beograd (Ovlašćena banka)

SADRŽAJ:

Pravila	
poslovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd (Ovlašćena banka)	1
1. OPŠTE ODREDBE	3
2. VRSTE, USLOVI I NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA U ODELJENJU ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE	3
2.1. VRSTE POSLA	3
2.1.1. Brokerski poslovi	4
2.1.2. Dilerski poslovi	5
2.1.3. Poslovi market-mejkera	5
2.1.4. Poslovi agenta emisije	6
2.1.5. Poslovi pokrovitelja emisije	7
2.1.6. Otvaranje i vođenje računa finansijskih instrumenata	7
2.1.7. Korporativne usluge / Otvaranje i vođenje emisionih računa	8
2.1.8. Otvaranje i vođenje depo računa finansijskih instrumenata	8
2.1.9. Zastupanje akcionara na skupštinama	8
2.1.10. Drugi poslovi korporativne agenture	9
2.2. USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE	9
2.3. NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE	9
3. PRAVILA POSLOVNOG PONAŠANJA PRILIKOM PRUŽANJA INVESTICIONIH USLUGA	10
3.1. NAČELA SIGURNOG I DOBROG POSLOVANJA	10
3.2. POSLOVNA TAJNA	11
3.3. ZABRANJENI POSLOVI	12
3.3.1. PRIVILEGOVANE INFORMACIJE (INSAJERSKE INFORMACIJE)	12
3.3.2. MANIPULATIVNE RADNJE NA TRŽIŠTU	14
4. MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE I KLIJENATA	14
5. UGOVOR SA KLIJENTOM	16
5.1. Ugovor o pružanju investicionih usluga	16
5.1.1. Ugovor o korišćenju aplikacije za Web naloge – Kombank trader	18
5.2. Ugovor o pokroviteljstvu	19
5.3. Ugovor o pozajmljivanju	19
6. VRSTA NALOGA KLIJENTA, NAČIN, USLOVI PRIJEMA NALOGA	19
6.1. Nalog	19
6.2. Mesto prijema naloga	22
6.3. Način prijema naloga	23
6.4. Potvrda o prijemu naloga	24
6.5. Izvršavanje naloga	25
6.5.1. Izvršavanje dnevnog naloga	26
6.5.2. Izvršavanje naloga sa limit cenom	26
6.6. Pridruživanje i razvrstavanje naloga	26
6.7. Pridruživanje i razvrstavanje dilerskih naloga	27
6.8. Realizacija naloga	27
6.9. Izveštavanje klijenta	28
7. VOĐENJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE	28
8. OBAVEZA IZVEŠTAVANJA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE	29
8.1. Dnevni izveštaji	29
8.2. Mesečni izveštaj	29
8.3. Godišnji izveštaj o poslovanju	29
8.4. Drugi izveštaji	30
9. POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA KLIJENATA	30
10. MERE ZA OBEZBEĐIVANJE KONTINUITETA POSLOVANJA	31
11. MERE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA	32
12. POSLOVI NADZORA	32
12.1. Interna kontrola	32
12.2. Upravljanje rizicima	32
12.3. Interna revizija	33
13. KNJIGA TRGOVANJA I KNJIGA POZICIJE	33
14. OSTALO	34
14.1. Provizija i druge naknade	34
15. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	34

Izvršni odbor

Broj: 22277

Datum: 14.10.2015. godine

Na osnovu člana 31. Statuta Komercijalne banke AD Beograd (prečišćen tekst), a u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS, br.31/2011) i važećim podzakonskim aktima Komisije za hartije od vrednosti, Izvršni odbor Komercijalne banke AD Beograd dana 14.10.2015. godine donosi

**P R A V I L A P O S L O V A N J A
ODELJENJA ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE
KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD**

1. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Donošenjem Pravila poslovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: pravila poslovanja) vrši se usklađivanje poslovanja i akata sa Zakonom o tržištu kapitala (u daljem tekstu: Zakon) i podzakonskim aktima koja bliže uređuju pružanje investicionih i dodatnih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti.

Pravilima poslovanja uređuju se organizacioni zahtevi koje je Odeljenje za brokersko dilerske poslove dužno da ispunjava kako bi se osiguralo adekvatno i efikasno poslovanje u pružanju investicionih i dodatnih usluga i riziici sveli na najmanju moguću meru.

Predmet i sadržaj ovih pravila poslovanja je regulisanje međusobnih prava i obaveza Odeljenja brokersko dilerskih poslova i Klijenta u vezi sa opštim organizacionim zahtevima, kao što su:

1. vrste poslova, uslovi i način njihovog obavljanja;
2. vrste naloga klijenata, način i i redosled njihovog izvršenja;
3. zaštita imovine klijenta;
4. poveravanje usluga i poslovnih procesa;
5. lične transakcije;
6. mere za sprečavanje sukoba interesa;
7. vođenje i čuvanje poslovne dokumentacije;
8. poslovi nadzora;
9. izveštavanje;
10. druga pitanja u vezi sa Zakonom i podzakonskim aktima.

2. VRSTE , USLOVI I NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA U ODELJENJU ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE

2.1. VRSTE POSLA

Član 2.

Investicione usluge i aktivnosti Banke, uključuju:

- prijem i prenos naloga koji se odnose na prodaju i kupovinu finansijskih instrumenata,
- izvršavanje naloga za račun klijenata,
- trgovanje za sopstveni račun,

- usluge pokroviteljstva u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata uz obavezu otkupa,
- usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

Pored navedenih, Banka pruža i dodatne usluge, kao što su:

- čuvanje i administriranje finansijskih instrumenata za račun klijenata, uključujući čuvanje instrumenata i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima i kolateralom,
- odobravanje kredita ili zajmova investitorima kako bi mogli da izvrše transakcije jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo zajmodavac uključeno u transakciju,
- saveti društvima u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom, spajanjem i kupovinom društava i sl.,
- usluge deviznog poslovanja u vezi sa pružanjem investicionih usluga,
- istraživanje i finansijska analiza u oblasti investiranja ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima,
- usluge u vezi sa pokroviteljstvom,
- investicione usluge i aktivnosti, kao i dopunske usluge koje se odnose na osnov izvedenog finansijskog instrumenta (opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i ostale fin. instrumente u skladu sa Zakonom), a u vezi sa pružanjem investicionih usluga i aktivnosti, kao i dopunskih usluga.

U okviru investicionih i dodatnih usluga Odeljenje za brokersko dilerske poslove pruža i usluge:

- market mejkera,
- pozajmljivanja finansijskih instrumenata,
- zastupanja akcionara na skupštini akcionarskog društva.

Član 3.

Pod trgovinom finansijskim instrumentima, u smislu ovih pravila poslovanja podrazumeva se kupovina ili prodaja akcija, dužničkih hartija od vrednosti (obveznica, zapisa i dr.), varanata, depozitnih potvrda i standardizovanih finansijskih derivata (fjučers ugovori, opsijski ugovori...)

Pored trgovine iz stava 1. ovog člana, Odeljenje za brokersko dilerske poslove može obavljati trgovinu i drugim finansijskim instrumentima koji su utvrđeni Zakonom i aktima Komisije za hartije od vrednosti (u daljem tekstu: Komisija).

Poslove iz stava 1. i 2. ovog člana, Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja na regulisanom tržištu, multilateralnoj trgovačkoj platformi (u daljem tekstu: MTP) i OTC tržištu, u skladu sa propisima koji regulišu ovu materiju.

2.1.1. Brokerski poslovi

Član 4.

Obavljanje brokerskih poslova podrazumeva pružanje investicione usluge klijentu, u smislu prijema naloga za trgovanje finansijskim instrumentima, prijema naloga za prenos finansijskih instrumenata i izvršavanja ovih naloga u ime i za račun klijenta.

Brokerske poslove Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja na osnovu Ugovora o pružanju investicionih usluga. Ovaj ugovor se zaključuje sa klijentom u pisanom obliku, pre prijema prvog naloga klijenta.

Ugovorom o pružanju investicionih usluga, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da će posredovati u kupovini ili prodaji finansijskih instrumenata za Klijenta, odnosno da će obavljati kupovinu i prodaju za račun klijenta, na osnovu ispostavljenog naloga, a klijent se obavezuje da će Odeljenju za brokersko dilerske poslove za tu uslugu platiti proviziju.

Za obavljanje brokerskih poslova elektronskim putem, Odeljenje za brokersko dilerske poslove sa klijentima potpisuje Ugovor o korišćenju aplikacije za web naloge- Kombank trader.

2.1.2. Dilerski poslovi

Član 5.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja dilerske poslove, trgovanje za sopstveni račun kupovinom i prodajom finansijskih instrumenata korišćenjem sopstvene imovine, u ime i za račun Banke radi ostvarivanja razlike u ceni.

U obavljanju dilerskih poslova Odeljenje za brokersko dilerske poslove poštuje sledeća pravila:

- izvršava naloge svojih klijenata i druge ugovorne obaveze prema klijentima, tako da svoje interese i interese povezanih lica ne stavlja ispred interesa klijenata;
- kada Odeljenje za brokersko dilerske poslove trguje sa finansijskim instrumentima za sopstveni račun, u potpunosti postupa u skladu sa merama i postupcima propisanim Pravilima o izvršavanju naloga u Odeljenju brokersko dilerskih poslova, odnosno na isti način tretira postupanje sa nalogom za sopstveni račun kao za svakog drugog profesionalnog klijenta poštujući Pravila sprečavanja sukoba interesa.;
- upravlja sopstvenim portfoliom finansijskih instrumenata na način kojim se obezbeđuje takva adekvatnost kapitala, izloženost riziku i upravljanje likvidnošću koji neće ugroziti izvršavanje obaveza Banke prema klijentima.

2.1.3. Poslovi market-mejkera

Član 6.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove za obavljanje poslove market-mejkera sklapa Ugovor sa organizatorom tržišta na kome se kotiraju finansijski instrumenti na koje se ovaj ugovor odnosi. Odeljenje za brokersko dilerske poslove se ovim ugovorom obavezuje da na kontinuiranoj osnovi i za sopstveni račun, ispostavlja naloge kupovine i naloge prodaje za finansijske instrumente na koje se ugovor odnosi, pod uslovima iz ugovora i u skladu sa pravilima organizatora tržišta.

Član 7.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove u okviru obavljanja poslova pružanja investicionih usluga, na zahtev klijenata ili na ličnu inicijativu, pruža preporuke u vezi obavljanja jedne ili više transakcija finansijskim instrumentima. Ove preporuke predstavljaju istraživanje ili druge informacije kojima se izričito ili prećutno preporučuje ili predlaže strategija ulaganja u pogledu jednog ili više finansijskih instrumenata, odnosno izdavalaca finansijskih instrumenata, uključujući svako mišljenje o trenutnoj ili budućoj vrednosti i ceni tih instrumenata namenjenih distribucionom kanalu ili javnosti.

Član 8.

U svojstvu davaoca preporuke, Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima obavezu da u svakoj preporuci, na jasan i vidljiv način navede identitet lica odgovornog za njenu izradu, a posebno ime i naziv radnog mesta lica koje je pripremio preporuku, naziv i sedište pravnog lica odgovornog za predmetnu preporuku i podatak o tome koje je telo nadležno za njen nadzor.

Član 9.

U svojstvu davaoca preporuke, Odeljenje za brokersko dilerske poslove obezbeđuje:

- da se činjenice jasno razlikuju od tumačenja, procena, mišljenja i ostalih vrsta nečinjeničnih informacija;
- da su svi izvori pouzdani, odnosno kada postoji ikakva sumnja u pouzdanost izvora, da je to jasno navedeno;
- da su sva predviđanja, prognoze i ciljane cene jasno označeni kao takvi i da su navedene značajne pretpostavke na kojima se iste zasnivaju;
- da su jasno i vidljivo istaknute informacije o sopstvenim interesima i sukobom interesa, kao što su:

- značajno učešće u kapitalu koji postoji između Banke ili povezanog pravnog lica s' jedne i izdavaoca na kog se preporuka odnosi, s' druge strane,
- druge značajne finansijske interese koje Banka ili povezano pravno lice ima u odnosu na izdavaoca,
- izjavu da je Odeljenje za brokersko dilerske poslove ili povezano pravno lice market mejker izdavaoca, kada je to primenljivo,
- izjavu da je Odeljenje za brokersko dilerske poslove ili povezano pravno lice, tokom prethodnih 12 meseci pružilo investicione usluge u vezi sa bilo kojom objavljenom ponudom finansijskih instrumenata izdavalaca,
- izjavu da je Odeljenje za brokersko dilerske poslove ili povezano pravno lice, u nekom drugom sporazumu sa izdavaocem koji se odnosi na pružanje usluga investicionog bankarstva, osim ako bi to značilo objavljivanje poverljivih informacija, a da je sporazum bio na snazi tokom prethodnih 12 meseci ili je tokom istog vremenskog perioda doveo do plaćanja naknade ili obećanja da će naknada biti plaćena,
- izjavu da je Odeljenje za brokersko dilerske poslove ili povezano pravno lice stranka sporazuma sa izdavaocem koja se odnosi na izradu preporuke.

Član 10.

Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove u svojstvu davaoca preporuke distribuira preporuku koju je izradila treća strana, to radi na sopstvenu odgovornost i na preporuci mora na jasan i vidljiv način istaknuti svoj identitet. Ako Odeljenje za brokersko dilerske poslove ovu preporuku značajno izmeni, dužna je da jasno i detaljno istakne tu izmenu, u skladu sa relevantnim propisima koji regulišu ovu oblast.

Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove u svojstvu davaoca preporuka distribuira sažetu preporuku koju je izradila treća strana, dužna je da obezbedi da takva preporuka bude jasna i da ne dovodi u zabludu, kao i da upućuje na originalni dokument i mesto gde javnost može direktno i jednostavno da pristupi obelodanjivanjima koja se odnose na taj dokument, sve dok su te informacije dostupne javnosti.

Član 11.

Opšte informacije u cilju upoznavanja zainteresovanih lica sa pravilima poslovanja Odeljenje za brokersko dilerske poslove, principima rada regulatornog organa i tehnikom funkcionisanja tržišta nemaju karakter savetodavnih usluga.

Član 12.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima obavezu da tromesečno objavljuje učešće u kapitalu svih preporuka koje glase «kupiti», «držati», «prodati» ili ekvivalentne izraze, kao i učešće u kapitalu izdavaoca koji odgovara svakoj od kategorija kojima je Odeljenje za brokersko dilerske poslove pružalo usluge tokom prethodnih 12 meseci.

Značajno učešće u kapitalu podrazumeva situacije u kojima davalac preporuke ili svako povezano lice ima učešće u kapitalu izdavaoca na kog se preporuka odnosi, veće od 1% ukupno izdatog akcijskog kapitala, kao i kada izdavalac ima učešće u kapitalu davaoca preporuke, veće od 1% akcijskog kapitala davaoca preporuke ili sa njim povezanog lica.

2.1.4. Poslovi agenta emisije

Član 13.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove koja vrši usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa, ove poslove obavlja u svojstvu agenta. Kada obavlja poslove agenta emisije bez obaveze otkupa neprodanih finansijskih instrumenata, Odeljenje za brokersko dilerske poslove za klijenta izdavaoca organizuje poslove u vezi sa:

- izdavanjem finansijskih instrumenata javnom ponudom;
- uključivanjem finansijskih instrumenata izdatih javnom ponudom na regulisano tržište i/ili MTP.

Poslove iz stava 1.ovog člana Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja na način koji će omogućiti primenu strategije u organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata koja je najpovoljnija za klijenta, posebno vodeći računa o tome da li se izdavanje vrši sa ili bez obaveze objavljivanja prospekta.

Član 14.

Ugovorom o organizovanju izdavanja finansijskih instrumenata, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da organizuje izdavanje tih finansijskih instrumenata, a klijent se obavezuje da za tu uslugu plati naknadu u skladu sa Pravilnikom o tarifi Odeljenja za brokersko dilerske poslove (u daljem tekstu: Tarifnik).

Ovim Ugovorom uređuju se međusobna prava i obaveze između Odeljenja za brokersko dilerske poslove i klijenta, a naročito:

- organizovanje poslova izdavanja finansijskih instrumenata koje obuhvata:
 - učešće Odeljenja za brokersko dilerske poslove u pripremi prospekta za izdavanje finansijskih instrumenata javnom ponudom, odnosno učešće u izradi dokumentacije o izdavanju finansijskih instrumenata bez javne ponude, kada su ispunjeni uslovi pod kojima zakon predviđa izuzetke od obaveze objavljivanja prospekta za određene javne ponude i odgovornost ugovornih strana za pripremu prospekta odnosno obaveštenja;
 - pripremu za organizovanje upisa i uplate finansijskih instrumenata;
 - obaveštavanje investitora o izdavanju finansijskih instrumenata;
 - organizovanje mesta za upis i uplatu finansijskih instrumenata;
 - vršenje prezentacija kod izdavanja finansijskih instrumenata javnom ponudom;
 - druge poslove u skladu sa ugovorom između klijenta i Odeljenja za brokersko dilerske poslove.
- organizovanje poslova uključivanja finansijskih instrumenata na regulisano tržište i MTP;
- visinu i način obračuna naknade i troškova za obavljanje poslova agenta emisije;
- druga međusobna prava i obaveze.

Član 15.

Ugovorom o obavljanju poslova agenta emisije između Odeljenja za brokersko dilerske poslove i klijenta, izdavaoca finansijskih instrumenata, može se ograničiti obaveza Odeljenja za brokersko dilerske poslove na:

- određenu količinu finansijskih instrumenata koje se izdaju, odnosno da li se obaveza agenta odnosi na jednu ili više emisija finansijskih instrumenata koje se izdaju;
- određenu vrstu posla koju obavlja agent emisije (način organizovanja poslova distribucije ili uključivanja finansijskih instrumenata na regulisano tržište i MTP).

2.1.5. Poslovi pokrovitelja emisije

Član 16.

U obavljanju poslova pokrovitelja emisije, Odeljenje za brokersko dilerske poslove organizuje izdavanje finansijskih instrumenata sa obavezom njihovog otkupa od izdavaoca radi dalje prodaje ili sa obavezom otkupa od izdavaoca neprodanih finansijskih instrumenata.

Ugovorom o izdavanju finansijskih instrumenata sa obavezom otkupa, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da od izdavaoca kupi sve finansijske instrumente i potom organizuje njihovu dalju prodaju, ili da kupi samo one koji ostanu neupisani i neuplaćeni nakon isteka roka za upis i uplatu, a potom organizuje njihovu distribuciju, dok se izdavalac obavezuje da za te usluge plati naknadu.

2.1.6. Otvaranje i vođenje računa finansijskih instrumenata

Član 17.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da upozori klijenta o njegovoj obavezi da otvori novčani račun u poslovnoj banci ili u investicionom društvu i račun finansijskih instrumenata u Centralnom registru pre ispostavljanja naloga za kupovinu, odnosno prodaju finansijskih instrumenata.

Ugovorom o pružanju investicionih usluga, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da za klijente koji nemaju otvoren račun finansijskih instrumenata kod Centralnog registra, isti otvori u ime i za račun klijenta, a klijent se obavezuje za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd.

Istim ugovorom utvrđuju se i obaveze Odeljenja za brokersko dilerske poslove da:

- vodi stanje na računima finansijskih instrumenata klijenta (ažurno evidentira sve promene na računima koje nastaju usled kupovine i prodaje finansijskih instrumenata i prenosa prava na hartijama od vrednosti koje se vode na računima klijenta);
- na trajnom mediju, najmanje jednom godišnje, ili po zahtevu klijenta dostavlja izveštaj o imovini klijenta koja se vodi na računima finansijskih instrumenata i novčanih sredstava.

Član 18.

Prenos prava iz hartija od vrednosti među računima istog imaoca i prenos na račun novog imaoca, kao i upis prava i brisanje prava trećih lica na hartijama od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, Odeljenje za brokersko dilerske poslove vrši u ime i za račun svojih klijenata unosom naloga za prenos, odnosno naloga za upis i brisanje prava trećih lica kod Centralnog registra.

2.1.7. Korporativne usluge / Otvaranje i vođenje emisionih računa

Član 19.

Ugovor o korporativnoj agenturi Odeljenje za brokersko dilerske poslove zaključuje sa izdavaocem finansijskih instrumenata u skladu sa Zakonom, Pravilima poslovanja Centralnog registra, drugim propisima i ovim Pravilima poslovanja.

Ugovorom o korporativnoj agenturi, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da kod Centralnog registra otvori emisioni račun finansijskih instrumenata, u ime i za račun klijenta, a klijent se obavezuje da za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove.

2.1.8. Otvaranje i vođenje depo računa finansijskih instrumenata

Član 20.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove će sa klijentom koji stiče akcije ciljnog društva u postupku ponude za preuzimanje akcija, odnosno sa klijentom koji akcije stiče u postupku otkupa sopstvenih akcija, sklopiti ugovor o otvaranju i vođenju računa deponovanih finansijskih instrumenata.

Ugovorom o otvaranju i vođenju računa deponovanih finansijskih instrumenata Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da, u ime i za račun klijenta, otvori depo račun kod Centralnog registra, u skladu sa Zakonom, Pravilima poslovanja Centralnog registra i drugim propisima, a klijent se obavezuje da za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove.

2.1.9. Zastupanje akcionara na skupštinama

Član 21.

Ugovorom o zastupanju akcionara na skupštinama akcionarskih društava, Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da klijenta koji poseduje akcije sa pravom glasa određenog akcionarskog društva zastupa na skupštini tog društva, na osnovu punomoćja, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom i statutom tog društva, a klijent se obavezuje da za to plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da zastupa akcionare na skupštini društva u njihovom najboljem interesu i da akcionare koji su dali punomoćje upozori na sva ograničenja za takvo zastupanje koja proizilaze iz zakona i drugih propisa.

2.1.10. Drugi poslovi korporativne agenture

Član 22.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove će na osnovu ugovor o korporativnoj agenturi, na zahtev izdavaoca dostavljati izvod iz jedinstvene evidencije Centralnog registra za skupštinu akcionarskog društva, odnosno knjigu akcionara sa brojem glasova koji pripada svakom akcionaru, a izadavalac se obavezuje da za te usluge plati naknadu, u skladu sa Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove.

Ugovorom o obavljanju pojedinih poslova mogu se utvrditi i drugi poslovi Odeljenje za brokersko dilerske poslove, kao što su korporativni konsultantski poslovi, poslovi u vezi sa izvršavanjem poreskih obaveza zakonitih imalaca finansijskih instrumenata, klijenata društva, poslovi pozajmljivanja finansijskih instrumenata i drugi poslovi u vezi sa sprovođenjem i izvršenjem ugovora.

2.2. USLOVI ZA OBAVLJANJE POSLOVA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE

Član 23.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove svoju delatnost obavlja na osnovu Rešenja o obavljanju delatnosti, a nakon ispunjenja uslova u pogledu kadrovske, organizacione i tehničke opremljenosti i drugih uslova u skladu sa Zakonom i aktom Komisije.

U skladu sa zakonskom obavezom, Odeljenje za brokersko dilerske poslove za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti, mora da ima zaposlena lica sa dozvolom za obavljanje ovih poslova, pri čemu ta lica ispunjavaju i druge uslove u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i aktima Banke.

2.3. NAČIN OBAVLJANJA POSLOVA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE

Član 24.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja trgovinu finansijskim instrumentima na regulisanom tržištu, MTP i OTC tržištu. Trgovina finansijskim instrumentima se obavlja u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima koja regulišu ovu materiju (podzakonska akta Beogradske Berze, Centralnog registra i drugih organizatora tržišta) i u skladu sa aktima Odeljenja za brokersko dilerske poslove i internim aktima Komercijalne banke AD Beograd.

Član 25.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove omogućava klijentima uvid u Pravila poslovanja i Tarifnik, isticanjem istih na vidnom i dostupnom mestu u prostorijama u kojima posluje sa klijentima, kao i objavljivanjem na svojoj internet stranici. U slučaju izmene ovih akata, Odeljenje za brokersko dilerske poslove će svojim klijentima na isti način omogućiti uvid u njih. Pored gore navedenih akata, klijentima su na isti način dostupne:

- Informacije o investicionim i dodatnim uslugama Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd , (u daljem tekstu: Informacije za klijente Odeljenja za brokersko dilerske poslove)
- Pravila o izvršavanju naloga Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd, (u daljem tekstu Pravila o izvršavanju naloga);
- Pravilima o sprečavanju sukoba interesa u Odeljenju brokersko dilerskih poslova Komercijalne banke AD Beograd , (u daljem tekstu: Pravila o sprečavanju sukoba interesa)

3. PRAVILA POSLOVNOG PONAŠANJA PRILIKOM PRUŽANJA INVESTICIONIH USLUGA

3.1. NAČELA SIGURNOG I DOBROG POSLOVANJA

Član 26.

Načelo solventnosti i načelo likvidnosti

- Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da obavlja poslove tako da je trajno sposobno da ispunjava sve svoje novčane obaveze (načelo solventnosti) i da u svakom trenutku pravovremeno ispunjava dospele novčane obaveze (načelo likvidnosti).

Načelo zakonitost i odgovornost

- Zaposleni su dužni da klijentima daju potpune i jasne informacije koje uključuju i upozorenje na rizike u vezi sa obavljanjem poslova sa finansijskim instrumentima i da pre pružanja usluge upoznaju klijente sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa. Prilikom pružanja i obavljanja investicionih usluga i aktivnosti, zaposleni su dužni da u svemu vode računa o interesima klijenata i da štite te interese.

Načelo dužne pažnje

- Odeljenje za brokersko dilerske poslove posluje sa dužnom pažnjom i pravilima profesije. Ovo načelo naročito obuhvata poslovanje sa klijentima na bazi pune informisanosti o klijentima kao i pružanje svih informacija klijentima koje su važne za donošenje investicione odluke na bazi pune informisanosti, uz sagledavanje i poštovanje nivoa informisanosti i znanja klijenata.

Načelo pouzdanosti, poštenja i fer odnosa

- Odeljenje za brokersko dilerske poslove svoje poslovanje obavlja uz obezbeđenje odgovarajućeg stepena pouzdanosti i integriteta. Kontakte sa javnošću, klijentima, zaposlenima i drugim investicionim društvima obavlja na način koji obezbeđuje pošteno i fer poslovanje. Ovo načelo naročito obuhvata poštovanje prioriteta klijentovih interesa, zaštitu imovine klijenta, pružanje kompletnih i blagovremenih informacija kao i obaveštavanje klijenta o svim realnim i mogućim konfliktima interesa kako bi se obezbedilo fer i objektivno poslovanje. Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da izbegava sukobe interesa sa klijentom, a ukoliko to nije moguće, da obezbedi pravedan odnos uz svođenje sukoba interesa na najmanju moguću meru.

Načelo profesionalizma

- Svoje poslovanje Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavlja na profesionalan način koji stvara pozitivnu sliku o Banci i profesiji, uz kontinuirano unapređenje. Ovo načelo naročito obuhvata pravila poslovanja koja se odnose na izvršavanje naloga klijenata, poslovanje sa dilerskim nalogima i nalogima zaposlenih u Odeljenju za brokersko dilerske poslove i lica povezanih sa njima, kao i kontinuiranu edukaciju svih učesnika u poslovanju.

Načelo poverljivosti

- Lični podaci o klijentu se koriste isključivo u okviru obavljanja delatnosti, u skladu sa zakonom i internim aktima Banke koja regulišu ovu oblast. Ove informacije Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne sme da koristi, odaje trećim licima, niti im omogući korišćenje ovih informacija, osim u zakonom predviđenim slučajevima.

Načelo zabrane nelojalne konkurencije

- Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne sme da koristiti oblike konkurentske utakmice, pod kojima se podrazumeva: damping, neetičko pribavljanje informacija o konkurentima i posebno širenje neistinitih informacija o njima. Takođe, ne sme da koristi nekorektne i protivne dobrim poslovnim običajima oblike saradnje na tržištu, a naročito: dogovor o cenama, podeli tržišta, bojkotu klijenata, ograničavanje pružanja usluga ili bilo koji oblik tajnog sporazuma radi sticanja povlašćene tržišne pozicije.

Član 27.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da prilikom pružanja investicionih usluga klijentima, stavlja njihove interese ispred sopstvenih interesa i posluje pravično, pošteno i profesionalno, u skladu sa najboljim interesima klijenata, poštujući načela utvrđena Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, Centralnog registra, organizatora tržišta, Opštih pravila poslovanja Banke i ovih Pravila poslovanja.

Sve informacije, uključujući i marketinške, koje Odeljenje za brokersko dilerske poslove upućuje svojim poznatim ili potencijalnim klijentima, moraju biti istinite i jasne, a marketinški materijal mora biti jasno označen kako bi klijenti mogli da shvate prirodu i rizike investicionih usluga i vrstu finansijskog instrumenta koji se nudi i kako bi bili u mogućnosti da donesu adekvatnu odluku o ulaganju.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove poznatim ili potencijalnim klijentima daje odgovarajuće informacije o:

- Odeljenju za brokersko dilerske poslove i uslugama koje Odeljenje obavlja;
- finansijskim instrumentima i predloženim investicionim strategijama, uključujući odgovarajuće smernice i upozorenja u vezi sa rizikom ulaganja u pomenute instrumente, odnosno strategije;
- mestima izvršenja naloga;
- troškovima i naknadama.

Navedeni podaci su dostupni klijentima i posredstvom dokumenta - Informacije o investicionim i drugim uslugama Odeljenja brokersko dilerskih poslova Komercijalne banke AD Beograd.

3.2. POSLOVNA TAJNA

Član 28.

Direktor i zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove, kao i lica zaposlena u drugim organizacionim delovima Banke koja imaju ovlašćenja za obavljanje brokerskih poslova, dužni su da kao poslovnu tajnu čuvaju:

- informacije o klijentima;
- informacije o stanju i prometu na računima klijenata;
- informacije o uslugama koje pružaju klijentima;
- druge informacije i činjenice koje saznaju prilikom pružanja usluga.

Navedene informacije Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne sme da koristi, odaje trećim licima, niti im omogući korišćenje ovih informacija. Odeljenje za brokersko dilerske poslove ove informacije može da stavi na uvid i saopštava trećim licima samo:

- uz pismenu saglasnost klijenta;
- prilikom nadzora koji vrši Komisija, Centralni registar ili organizator tržišta;
- na osnovu naloga suda;
- na osnovu naloga organa koji se bavi sprečavanjem pranja novca i finansiranja terorizma;
- na osnovu naloga drugog nadležnog državnog organa.

Obaveza čuvanja poslovne tajne traje i posle prestanka vršenja funkcije, odnosno radnog odnosa u Banci.

Član 29.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove se u svemu pridržava internih akata Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Banka) kojima je regulisano pitanje poslovne tajne, a čijom primenom se obezbeđuje da zaposleni u Banci, kao i članovi organa upravljanja Banke, postupaju u skladu sa načelima sigurnog i dobrog poslovanja, vodeći računa o:

- načinu na koji su dužni da postupaju kada kupuju i prodaju finansijske instrumente za sopstveni račun;
- podacima koji se smatraju poslovnom tajnom i načinom zaštite tih podataka.

Zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove i ovlašćeni radnici za obavljanje brokerskih poslova u filijalama i ekspoziturama Banke, upoznaju se sa sadržajem internih akata Banke pre početka obavljanja ovih poslova.

3.3. ZABRANJENI POSLOVI

Član 30.

Zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove, kao i sva lica ovlašćena za obavljanje brokerskih poslova upoznata su i obavezuju se na primenu i poštovanje mera za sprečavanje preduzimanja zabranjenih aktivnosti, u koje ne spadaju i lične transakcije sa jedinicama kolektivnog investiranja u otvorenim investicionim fondovima, ukoliko relevantno lice ili svako drugo lice za čiji račun je transakcija izvršena, nije uključeno u upravljanje navedenim subjektom.

3.3.1. PRIVILEGOVANE INFORMACIJE (INSAJERSKE INFORMACIJE)

Član 31.

Insajderske informacije su informacije o tačno određenim činjenicama koje nisu javno objavljene, odnose se direktno ili indirektno na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su javno objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cenu tih finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenih finansijskih instrumenata. Značajan uticaj postoji ako bi razumni investitor verovatno uzeo u obzir takvu informaciju kao deo osnove za donošenje svojih investicionih odluka.

Za lica odgovorna za sprovođenje naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, insajderske informacije su i informacije o tačno određenim činjenicama dobijene od klijenta u vezi sa njegovim budućim naložima, koje se direktno ili indirektno odnose na jednog ili više izdavalaca finansijskih instrumenata ili na jedan ili više finansijskih instrumenata, a koje bi, da su javno objavljene, verovatno imale značajan uticaj na cene tih finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenog finansijskog instrumenta.

Član 32.

Zabranjeno je svakom licu koje poseduje insajdersku informaciju da tu informaciju upotrebi neposredno ili posredno pri sticanju, otuđenju i pokušaju sticanja ili otuđenja za sopstveni račun ili za račun trećeg lica finansijskih instrumenata na koje se ta informacija odnosi. Ova zabrana se primenjuje na lica koje poseduje insajderske informacije putem:

- članstva u upravnim ili nadzornim organima izdavalaca ili javnog društva;
- učešća u kapitalu izdavalaca ili javnog društva;
- pristupa informacijama do kojih dolazi obavljanjem dužnosti na radnom mestu, vršenjem profesije ili drugih dužnosti;
- krivičnih dela koje je počinilo.

Ukoliko je gore navedeno lice - pravno lice, zabrana se odnosi i na fizička lica koja učestvuju u donošenju odluke o vršenju transakcije za račun pravnog lica o kome je reč.

Odredbe ovog člana se ne primenjuju na transakcije koje se obavljaju prilikom izvršavanja dospelih obaveza sticanja ili otuđenja finansijskih instrumenata, kada je takva obaveza rezultat ugovora koji je zaključen pre nego što je lice posedovalo insajderske informacije.

Zabranjeno je svakom licu koje poseduje insajdersku informaciju da:

- otkriva i čini dostupnim insajderske informacije bilo kom drugom licu, osim ako se informacija otkrije i učini dostupnom u redovnom poslovanju, profesiji ili dužnosti;
- preporučuje ili navodi druge osobe da na osnovu insajderske informacije stekne ili otuđi finansijske instrumente na koje se ta informacija odnosi.

Član 33.

Izdavalac finansijskog instrumenta obavezan je da:

- bez odlaganja obavesti javnost o insajderskim informacijama koje se neposredno odnose na njega;
- obavesti javnost o informacijama iz ovog člana na način koji omogućuje brz pristup informaciji i daje mogućnost potpune, tačne i pravovremene ocene iste i koji ne sme klijenta da dovede u zabludu;
- tokom odgovarajućeg vremena, na svojoj internet stranici objavi sve insajderske informacije koje je obavezan da javno objavljuje.

Izdavalac može na svoju odgovornost, da odloži javno objavljivanje insajderske informacije kako ne bi narušila svoje opravdane interese, pod uslovom da to odlaganje ne dovede javnost u zabludu i da izdavalac može da osigura poverljivost te informacije, pri čemu je u obavezi da o ovakvoj svojoj odluci, bez odlaganja obavesti Komisiju.

Član 34.

Kada izdavalac ili lice koje deluje u njegovo ime ili za njegov račun otkrije insajdersku informaciju trećoj strani u redovnom obavljanju svog posla, profesije ili dužnosti, obavezan je da tu informaciju odmah i javno objavi, kako u slučaju namernog, tako i u slučaju nenamernog otkrivanja, osim ako je lice koje je primilo informaciju vezano obavezom poverljivosti.

Član 35.

Kada je u pitanju Banka Sektor usklađenosti poslovanja (Compliance) ima obavezu da sastavlja Spisak lica koji po osnovu ugovora o radu i ovlašćenja za obavljanje brokerskih poslova ili na neki treći način imaju redovan ili povremeni pristup insajderskim informacijama. Ovaj spisak se redovno ažurira i po zahtevu dostavlja Komisiji, a čuva se sa rokom od 5 (pet) godina od momenta sastavljanja, odnosno ažuriranja spiska.

Spisak lica koja poseduju insajderske informacije sadrži: ime i prezime, datum rođenja, adresu prebivališta, odnosno boravišta, razlog zbog kog se to lice nalazi na predmetnom spisku i datum kada je spisak sastavljen, odnosno ažuriran.

Lice zaduženo za sastavljanje spiska dužno je da preduzme potrebne mere kako bi se obezbedilo da je svako lice na tom spisku upoznato sa propisima koje se odnose na njegove dužnosti, da je svesno sankcija koje proizilaze iz zloupotrebe ili protivpravnog širenja tih informacija.

Član 36.

Zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove kao i svi zaposleni koji imaju ovlašćenje za obavljanje brokerskih poslova dužni su da prijave Komisiji - na obrascu INS, sva sticanja ili otuđenja za sopstveni račun akcija Komercijalne banke AD Beograd koje su uključene na regulisano tržište, odnosno MTP, kao i sticanje i otuđenje i drugih finansijskih instrumenata povezanih sa akcijama, u roku od pet dana od dana predmetnog sticanja ili otuđenja.

Navedena obaveza se ne odnosi na pojedinačna sticanja i otuđenja koja ne prelaze iznos od 100.000 RSD. Ukoliko zbir vrednosti pojedinačnih sticanja ili otuđenja u toku jedne kalendarske godine prelazi iznos od 500.000 RSD, navedena lica su obavezna da Komisiji prijave sva pojedinačna sticanja, odnosno otuđenja obavljena do tog trenutka, kao i da nastave da, do isteka kalendarske godine, prijavljuju nove transakcije, bez obzira na njihov iznos.

Član 37.

Klijenti i zaposleni Odeljenja za brokersko dilerske poslove ne smeju sticati, kupovati, prodavati ili na drugi način raspolagati finansijskim instrumentima, korišćenjem privilegovanih informacija.

Zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove su dužni da odbiju prijem naloga za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata, od lica za koje smatraju da su u posedu takvih informacija.

3.3.2. MANIPULATIVNE RADNJE NA TRŽIŠTU

Član 38.

Manipulacijama na tržištu smatraju se transakcije i nalozi za trgovanje kojima se daju ili koji mogu pružiti neistinite ili obmanjujuće signale o ponudi, tražnji ili ceni finansijskih instrumenata ili kojima lice, odnosno lica koja deluju zajednički održavaju cenu jednog ili više finansijskih instrumenta na nerealnom ili veštačkom nivou.

Takođe, manipulativnim radnjama se smatraju transakcije ili nalozi za trgovanje u kojima se upotrebljavaju fiktivni postupci ili svaki drugi oblik obmane ili prevare, kao i širenje informacija putem medija, uključujući i internet, ili drugim putem koji omogućava prenos neistinite vesti ili vesti koje mogu izazvati zabludu o finansijskim instrumentima, uključujući i širenje glasina i neistinitih vesti, a od strane lica koje je znalo ili je moralo znati da su te informacije neistinite ili da dovode u zabludu.

U radnje i postupke koji se smatraju manipulacijama na tržištu naročito se ubraja sledeće:

- aktivnosti jednog ili više lica koja deluju zajednički kako bi se obezbedio dominantan položaj nad ponudom ili potražnjom finansijskog instrumenta, koji za rezultat ima direktno ili indirektno nameštanje kupovnih ili prodajnih cena ili stvaranje drugih nepoštenih uslova trgovanja;
- kupovina ili prodaja finansijskih instrumenata pred zatvaranje trgovanja, radi dovođenja investitora u zabludu;
- korišćenje povremenog ili redovnog pristupa tradicionalnim ili elektronskim medijima iznošenjem mišljenja o finansijskom instrumentu ili indirektno o izdavaocu, i to tako što je to lice prethodno zauzelo poziciju u tom finansijskom instrumentu i ostvarivalo korist nakon uticaja koje je iznošenje mišljenja imalo na cenu tog instrumenta, a da istovremeno javnosti nije objavilo postojanje sukoba interesa na odgovarajući način.

Član 39.

Instrukcijom za obavljanje poslova kontrolora u Odeljenju za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd propisani su i primenjuju se postupci i mere čiji je cilj otkrivanje i sprečavanje manipulacije na tržištu, što uključuje pružanje pune pomoći Komisiji prilikom sprovođenja mera nadzora.

Kontrolor u Odeljenju za brokersko dilerske poslove će prilikom procene koje aktivnosti su takvog karaktera da mogu ukazivati na eventualnu manipulaciju na tržištu, ceniti kako indikatore regulisane zakonom i podzakonskim aktima tako i sve okolnosti slučaja, kao što su, na primer, da li ta aktivnost:

1. ima uticaj na likvidnost i efikasnost tržišta;
2. omogućava svim učesnicima na tržištu pravovremenu i odgovarajuću reakciju na nove tržišne uslove,
3. narušava integritet tržišta,
4. dovodi do nastupanja značajnih promene na tržištu,
5. može da se poveže sa eventualnim ranijim slučajevima koji su tretirani kao manipulativne radnje na tržištu,
6. i druge specifičnosti datog slučaja.

Zakonom je predviđena solidarna odgovornost lica koja učestvuju u manipulacijama na tržištu za štetu koja nastane kao posledica te manipulacije.

4. MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE I KLIJENATA

Član 40.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da će obavljati poslove koji su predmet ovih Pravila poslovanja. Pre zaključenja ugovora sa klijentom o obavljanju pojedinih poslova, Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da klijenta upozna o:

- vrstama usluga koje vrši na osnovu dozvole za obavljanje delatnosti;

- svim okolnostima koje su od značaja za donošenje odluke klijenta u vezi usluga koje Odeljenje za brokersko dilerske poslove pruža kao i o rizicima koji su povezani sa tim uslugama.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove, pre početka i tokom pružanja investicionih usluga, zahteva od klijenta informaciju o njegovom znanju i iskustvu u investicionoj oblasti, koja je od značaja za finansijski instrument ili uslugu koja se nudi ili koju klijent sam traži.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove će upozoriti postojećeg ili potencijalnog klijenta da:

- ne može da utvrdi da li su određeni finansijski instrumenti ili usluga odgovarajući za njega, usled toga što klijent nije dao ili nije dao dovoljno podataka za adekvatnu procenu znanja i iskustva;
- na osnovu raspoložive informacije od klijenta, određeni finansijski instrument ili usluga nisu podobni za njega.

Član 41.

Prilikom pružanja usluga profesionalnom klijentu, Odeljenje za brokersko dilerske poslove polazi od pretpostavke da ovaj klijent:

- ima dovoljno znanja i iskustva na području investiranja u određene vrste finansijskih instrumenata ili usluga, kao i da razume rizike povezane sa transakcijama;
- može finansijski da podnese sve rizike investiranja saglasno svojim investicionim ciljevima.

Član 42.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove koja pruža samo usluge prijema i prenosa naloga, odnosno izvršenja naloga za račun klijenta, nije dužno da od klijenta traži informacije kao u slučaju pružanja drugih usluga, ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- usluga je pružena na inicijativu klijenta;
- usluga se odnosi na:
 - akcije koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, odnosno MTP ili na ekvivalentnom tržištu trećih zemalja,
 - instrumente tržišta novca, obveznice i druge forme sekjuritizovanog duga, isključujući obveznice i instrumente sekjuritizovanog duga koji sadrže izvedeni finansijski instrument,
 - jedinice institucija kolektivnog investiranja,
 - ostale slične finansijske instrumente,
- klijent je jasno upozoren da Odeljenje za brokersko dilerske poslove nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge.

Član 43.

Pre zaključenja ugovora, klijenti su dužni da Odeljenju za brokersko dilerske poslove stave na uvid isprave i drugu dokumentaciju koja je neophodna za identifikaciju i klasifikaciju klijenta, kao i utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvršenje posla koji je predmet ugovora, a narocito:

- ime / naziv i adresu odnosno sedište klijenta;
- matični broj (JMBG/MB) ili drugi identifikacioni broj za strana pravna ili fizička lica;
- poreski identifikacioni broj za domaće pravno lice i za strano pravno i fizičko lice;
- broj novčanog računa i naziv banke kod koje se račun vodi;
- broj računa finansijskih instrumenata, ako klijent ima otvoren takav račun;
- ovlašćenje na osnovu kojeg Odeljenje za brokersko dilerske poslove može raspolagati sredstvima na namenskom kupovnom računu;
- druge podatke koji su neophodni za izvršenje posla, u skladu sa ugovorom.

Član 44.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove nema obavezu sklapanja ugovora sa profesionalnim klijentima, ukoliko za njih obavlja usluge prijema i prenosa naloga, izvršavanja naloga, odnosno dodatnih usluga povezanih sa tim, kao što su:

- lica koja za poslove na finansijskom tržištu podležu obavezi odobrenja, odnosno nadzora od strane nadležnog organa (kreditne institucije, investiciona društva, društva za osiguranje, institucije kolektivnog investiranja i njihova društva za upravljanje, penzijski fondovi i njihova društva za upravljanje, dileri produktnih berzi i ostala lica koja nadzire nadležni organ);
- Republika, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave, druge države, nacionalna ili regionalna tela, NBS, centralne banke drugih država, međunarodne i nadnacionalne institucije (MMF, ECB, EIB).

Račun finansijskih instrumenata se za lica iz stava 1 ovog člana otvara na osnovu naloga tih lica a u skladu sa pravilima Centralnog registra.

5. UGOVOR SA KLIJENTOM

5.1. Ugovor o pružanju investicionih usluga

Član 45.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove sa klijentom zaključuje pisani Ugovoro o pružanju investicionih usluga koji sadrži:

- prava i obaveze ugovornih strana, s tim što ova prava i obaveze mogu biti navedeni i upućivanjem na druga dokumenta i akta Odeljenje za brokersko dilerske poslove, dostupna klijentu;
- ostale uslove pod kojima Odeljenje za brokersko dilerske poslove pruža usluge klijentu;
- izjavu klijenta da je pre potpisivanja Ugovora bio upoznat sa sadržajem:
 - Pravila poslovanja,
 - Informacije za klijente Odeljenja za brokersko dilerske poslove,
 - Tarifnikom,
 - Pravilima o sprečavanju sukoba interesa,
 - Pravilima o izvršavanju naloga,
 - Opštim uslovima poslovanja Komercijalne banke AD Beograd.
- Izjavu klijenta da je pre potpisivanja Ugovora:
 - jasno upozoren da Odeljenje za brokersko dilerske poslove ispunjava zakonsku obavezu u pogledu sprečavanja sukoba interesa između investicionog društva i klijenata,
 - da nema obavezu da procenjuje podobnost pružene ili ponuđene finansijske usluge ili finansijskog instrumenta, u slučajevima u kojima je usluga pružena na inicijativu klijenta a odnosi se na akcije koje su uključene na trgovanje na regulisanom tržištu, MTP ili na ekvivalentnom tržištu trećih zemalja, na instrumente tržišta novca, obveznice i druge forme sekjuritizovanog duga (isključujući obveznice i instrumente sekjuritizovanog duga koji sadrže izvedene finansijske instrumente), na jedinice institucija kolektivnog investiranja i ostale finansijske instrumente,
 - da je bio obavešten o izvršenoj kategorizaciji, rizicima i nivoom zaštite koji Odeljenje za brokersko dilerske poslove pruža klijentima određene kategorije,
 - da je upoznat sa mogućnošću promene kategorije i uslovima za podnošenje zahteva za promenu kategorije, uz napomenu da je povodom promene kategorije iz malog u profesionalnog klijenta, svestan posledica gubitka nivoa zaštite i da na to pristaje,
 - bio upozoren na odredbe Zakona o preuzimanju akcionarskih društava, u skladu sa kojim bi realizacijom kupovnih naloga mogla da nastane obaveza objavljivanja ponude za preuzimanje, odnosno da je upozoren na posledice gubitka prava glasa.

Sastavni deo ovog Ugovora je Upitnik koji klijent popunjava pre potpisivanja ugovora, na osnovu kog Odeljenje za brokersko dilerske poslove vrši kategorizaciju klijenata.

Član 46.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je odgovorno klijentu za imovinsku štetu koju prouzrokuje neizvršenjem, odnosno nepravilnim ili neblagovremenim izvršenjem naloga za kupovinu ili prodaju hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, odnosno naloga za prenos.

Član 47.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove neće biti odgovorna za gubitke klijenata koji nastanu:

- usled više sile, nastupanjem vanrednih i nepredviđenih okolnosti (ratovi, politički nemiri, prirodne katastrofe, epidemije, vladine restrikcije, štrajkovi, otkazivanja trgovanja i sl.);
- zbog prekida telekomunikacionih veza i drugih opravdanih razloga tehničke prirode;
- zbog kursne razlike i zbog fluktuacije tržišnih kretanja finansijskih instrumenata;
- usled povrede ili propusta učinjenih od strane trećih lica ili institucija prilikom obavljanja poslova koje im Odeljenje za brokersko dilerske poslove poveri na osnovu ugovora ili naloga,
- ukoliko klijent dâ na korišćenje ili na drugi način učini dostupnim trećoj osobi podatke, finansijske instrumente ili sredstva za ličnu identifikaciju i autorizaciju (Kombank trader sertifikat, smart kartica i sl.), pa usled toga pretrpi štetu, ili sam stvori dodatne troškove zbog ispostavljanja naloga koji nije u skladu sa zakonom, pravilima koja regulišu materiju tržišta kapitala i ugovorom potpisanim sa Odeljenjem za brokersko dilerske poslove;
- ukoliko klijent nije blagovremeno obavestio Odeljenje za brokersko dilerske poslove o promeni ovlašćenog zastupnika, o promeni adrese, broja telefona, e-mail adrese i o svim drugim promenama podataka koji mogu bitno da utiču na izvršenje poslova iz ugovora ili naloga;
- usled neizvršenja ispostavljenog naloga za opoziv, jer se inicijalni nalog u međuvremenu realizovao;
- zbog neispunjenja obaveza druge ugovorne strane u transakciji kupovine ili prodaje, u skladu sa pravilima Centralnog registra.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove na osnovu potpisanog Ugovora o pružanju investicionih usluga nije dužna da klijentu pruža bilo kakve pravne usluge, niti u tom smislu može biti odgovorna za izjavu ili savet dat klijentu.

Član 48.

Klijent se potpisivanjem Ugovora obavezuje da Odeljenju za brokersko dilerske poslove plaća naknadu (proviziju) i druge troškove koji proizlaze iz poslova koji se obavljaju saglasno ugovornim odredbama.

Klijent izjavljuje i garantuje Odeljenju za brokersko dilerske poslove:

- da su podaci koje je dostavio prilikom identifikacije tačni i potpuni;
- da je pravno i poslovno sposoban ili da ima adekvatne zakonske i druge dozvole da pristupi zaključenju ugovora;
- da izvršenje i ispunjenje odredbi predviđenih ugovorom i pravilima poslovanja, ne uključuje niti će za posledicu imati bilo kakav prekršaj zakona ili propisa, niti je njihovo izvršenje protivno Statutu i Osnivačkom aktu klijenta (ukoliko je klijent pravno lice);
- da su finansijski instrumenti kojima klijent raspolaže slobodno prenosivi, da je on zakoniti imalac ili je za raspolaganje njima ovlašćen u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- da imovina kojom klijent raspolaže na računima finansijskih instrumenata i novčanim računima nije, niti će u buduće biti dovedena u vezu sa protivpravnim aktivnostima;
- da u vezi sa poreskim tretmanom ima status rezidenta u zemlji u kojoj se nalazi njegovo prebivalište, odnosno boravište, kao i da ispunjava uslove za izbegavanje dvostrukog oporezivanja (u slučaju da takav ugovor potpisan između zemlje u kojoj klijent ima status rezidenta i zemlje u čije finansijske instrumente ulaže, ili koje drži na računu finansijskih instrumenata).

Klijent ima obavezu da Odeljenju za brokersko dilerske poslove blagovremeno dostavi podatke o nastalim promenama koje se tiču obavljanja poslova na osnovu sklopljenog ugovora i datih izjava.

Član 49.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ističe da sadržaj investicionih istraživanja i finansijskih analiza koji može biti dostupan klijentima sa kojima je potpisan Ugovor o investicionim uslugama, nikako ne predstavlja izričitu ili prećutnu preporuku, niti investicioni savet u smislu davanja preporuka za finansijske instrumente, povodom transakcija, proizvoda ili investicionih ciljeva klijenata ili trećih lica.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove posebno ističe da klijent preuzima potpunu odgovornost u vezi sa svim odlukama i transakcijama na svojim novčanim i računima finansijskih instrumenata i da je saglasan da Odeljenje za brokersko dilerske poslove nije direktno niti indirektno odgovorna za bilo koju odluku o ulaganju i raspolaganju imovinom koju klijent donese.

Član 50.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima pravo na jednostrani raskid Ugovora o pružanju investicionih usluga, bez ikakvog otkaznog roka u sledećim situacijama:

- ukoliko klijent ne izvrši u predviđenom roku bilo koju obavezu proisteklu iz ugovora ili pravila poslovanja;
- ukoliko se utvrdi da su izjave, garancije ili bilo koji dokument koji je klijent priložio Odeljenju za brokersko dilerske poslove lažni ili falsifikovani i to u momentu njihovog nastanka odnosno prilaganja;
- ukoliko nastupi bitna promena u finansijskom stanju klijenta ili se nad njim (u slučaju da je pravno lice) otvori postupak stečaja, likvidacije ili klijent postane insolventan;
- ukoliko usled zakonodavnih promena, izvršenje bilo koje odredbe ugovora nije u skladu sa novim propisima, usled čega bi izvršenje takve ugovorne obaveze, prouzrokovalo nezakonito postupanje;
- ukoliko bi dalji ugovorni odnos bio štetan za Odeljenje za brokersko dilerske poslove, posebno u slučaju sumnje na zloupotrebu tržišta od strane klijenta.

Za navedene slučajeve, klijent je saglasan da otkaz ugovora stupa na snagu momentom slanja obaveštenja o otkazu ugovora od strane Odeljenje za brokersko dilerske poslove, na trajnom mediju.

U svim ostalim slučajevima, obe ugovorne strane imaju pravo na podnošenje zahteva za raskid ugovora u skladu sa otkaznim rokom predviđenim Ugovorom.

5.1.1. Ugovor o korišćenju aplikacije za Web naloge – Kombank trader

Član 51.

Predmet ovog Ugovora je regulisanje međusobnih prava, obaveza i odgovornosti između ugovornih strana, pri korišćenju aplikacije Kombank Trader.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove se obavezuje da korisniku, preko Web aplikacije Kombank Trader, pruži servis za ispostavljanje naloga za trgovanje na tržištima koja su dostupna u aplikaciji.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove će Korisniku u svrhu obavljanja poslova po Ugovoru o pružanju investicionih usluga i ovom Ugovoru, putem aplikacije Kombank Trader distribuirati dostupne izvorne podatke odmah po njihovom prijemu, a u skladu sa opredeljenjem korisnika o vrsti podataka koje želi da prima. Korisnik se može opredeliti za jedan od ponuđenih paketa podataka koji se preuzimaju na osnovu Ugovora o distribuciji podataka sa Beogradske berze (data feed).

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ističe da sadržaj koji se distribuira klijentima nikako ne predstavlja izričitu ili prećutnu preporuku.

Korisnik se obavezuje da će ponuđenu uslugu Kombank Trader koristiti saglasno Zakonu, pravilima poslovanja organizatora tržišta, pravilima poslovanja Centralnog registra depoa i kliringa hartija od vrednosti, pravilima poslovanja i Korisničkim uputstvom Kombank trader koje je sastavni deo Ugovora.

5.2. Ugovor o pokroviteljstvu

Član 52.

Ugovor o pokroviteljstvu koji Odeljenje za brokersko dilerske poslove zaključi sa klijentom sadrži:

- obavezu pokrovitelja da otkupi celu emisiju ili samo deo neprodanih finansijskih instrumenata do isteka roka za upis i uplatu;
- odgovornost ugovornih strana u vezi sa izdavanjem finansijskih instrumenata i emisionu cenu, odnosno kamatnu stopu;
- potencijalnu obavezu izdavaoca da u određenom periodu nakon otpočinjanja primarne prodaje ne vrši izdavanje ili prodaju finansijskih instrumenata iste vrste,
- odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja usluge pokroviteljstva.

5.3. Ugovor o pozajmljivanju

Član 53.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može pozajmljivati klijentu, drugom investicionom društvu, ili kreditnoj instituciji članu Centralnog registra, ili od njih pozajmljivati za svoj račun finansijske instrumente, i za račun klijenta posredovati u zaključenju ugovora o pozajmljivanju sledećih finansijskih instrumenata:

- čiji je zakoniti imalac;
- čiji je zakoniti malac klijent sa kojim Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima zaključen ugovor o vođenju računa finansijskih instrumenata, pod uslovom da sa tim klijentom zaključi ugovor o pozajmljivanju ili da ga je klijent na to ovlastio pisanim ovlašćenjem,

Finansijski instrumenti na kojima je konstituisano pravo zaloge, odnosno čiji je promet ograničen, ne mogu biti predmet ugovora o zajmu.

Član 54.

Ugovor o pozajmljivanju, odnosno ovlašćenje za pozajmljivanje, sadrži:

- međusobna prava i obaveze ugovornih strana;
- CFI kod i ISIN broj ili drugu međunarodnu oznaku i količinu finansijskih instrumenata koji se pozajmljuju;
- trajanje ugovora koje ne može biti duže od godinu dana, (vreme na koje se finansijski instrumenti klijenta mogu davati na zajam tj. vreme na koje se pozajmljuju);
- ovlašćenje koje klijent daje Odeljenju za abrokersko dilerske poslove da izvrši prenos finansijskih instrumenata na koje se ugovor odnosi;
- odredbe o naknadama, provizijama i uslovima plaćanja;
- odredbu da ispunjenje obaveze zajmoprimca mora biti obezbeđeno davanjem zaloge.

Ako zajmoprimac ne izmiri o dospelosti svoju obavezu, nastalu iz ugovora o pozajmljivanju, zajmodavac može odrediti vrednost svog potraživanja u odnosu na vrednost finansijskih instrumenata koju su oni imali na dan zaključenja ugovora o pozajmljivanju ili na dan ispunjenja obaveze zajmoprimca i prodati predmet zaloge u skladu sa propisima kojima se uređuje obligacioni odnos.

6. VRSTA NALOGA KLIJENTA, NAČIN, USLOVI PRIJEMA NALOGA

6.1. Nalog

Član 55.

Osnovne vrste naloga koje klijenti mogu ispostavljati su:

- Prema vrsti posla:
 - nalog za kupovinu,
 - nalog za prodaju.

- Prema ceni:
 - tržišni nalog,
 - nalog sa limitiranom cenom.

- Prema vremenu trajanja:
 - «dnevni» nalog /nalog koji važi od momenta unosa u sistem za trgovanje pa do završetka trgovanja za taj radni dan,
 - «nalog do dana» /nalog čiji je maksimalan rok trajanja, u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze 90 dana, a klijent može odrediti neki raniji datum kao rok trajanja ispostavljenog naloga,
 - «nalog do opoziva» /nalog ispostavljen u skladu sa pravilima poslovanja Beogradske berze sa rokom trajanja 90 dana, čijim protekom prestaje da bude aktivan, a njegova važnost se ne obnavlja automatski već tek po ispostavljanju novog naloga klijenta.

- Prema prirodi naloga:
 - nalog za povlačenje

Pored osnovnih vrsta naloga, klijenti mogu ispostavljati i druge vrste naloga utvrdene aktima organizatora tržišta, kao što su nalozi

- prema uslovima izvršenja:
 - sve ili ništa trenutno (fill or kill – FOK),
 - sve ili delimično trenutno (immediate or cancel - IOC)
 - nalog za promenu (modifikaciju) ispostavljenog naloga,
 - nalog sa skrivenom ukupnom količinom (Iceberg),
 - stop nalog,
 - market mejker nalog,
 - nalog za blok trgovanje,
 - na otvaranju (at the open – ATO),
 - na zatvaranju (at the close – ATC).

Tržišni nalozi mogu biti ispostavljeni samo kao dnevni nalozi.

Član 56.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove prihvata samo one naloge koji sadrže podatke o bitnim elementima posla na koji se nalog odnosi i naloge za koje se ne sumnja da su upućeni od klijenta. Nalog za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata koji klijent ispostavlja, sadrži sledeće elemente:

- Podatke o prijemu naloga:
 - redni broj naloga,
 - mesto prijema naloga,
 - datum i vreme (sat/minut/sekund) prijema naloga,
 - način prijema naloga,
 - broj ugovora na osnovu kojeg je primljen nalog,
 - rok trajanja naloga sa datumom i vremenom isticanja važnosti naloga,
 - mesto izvršenja naloga, u skladu sa Pravilima o izvršavanju naloga.

- Podatke o klijentu:
 - ime i prezime/ naziv klijenta,
 - adresa/sedište klijenta,
 - matični broj klijenta (JMBG/MB),
 - tip računa finansijskih instrumenata sa izborom depozitara računa,
 - tip računa novca sa izborom depozitara računa.

- Podatke o nameravanoj transakciji:
 - vrsta naloga (kupovni ili prodajni),
 - oznaka vrste posla (dilerski ili brokerski nalog);
 - oznaka vrste naloga po ceni, uz navođenje cene,

- vrstu naloga prema vremenu važenja naloga (dnevni, do dana ili do opoziva sa navođenjem datuma važenja),
 - oznaku finansijskih instrumenata (simbol, ime, CFI kod i ISIN broj hartija od vrednosti),
 - količina (broj) finansijskih instrumenata i cena izražena u valuti.
- Iznos provizije (Odeljenje za brokersko dilerske poslove, organizatora tržišta, Centralnog registra),
 - Posebne uslove izvršenja naloga,
 - Potpis klijenta ili ovlašćenog lica i lica ovlašćenog za obavljanje brokerskih poslova koje je primilo nalog, osim kod naloga ispostavljenih preko aplikacije Kombank trader, gde je nalog autorizovan identifikacionim sertifikatom klijenta,
 - druge elemente.

Nalozi sadrže sledeće napomene da je klijent:

- saglasan sa izvršenom identifikacijom, a da se informacije dobijene od klijenta u tu svrhu smatraju poslovnom tajnom;
- da u predmetnoj transakciji Odeljenje za brokersko dilerske poslove može zastupati drugu stranu pri čemu će se poštovati odredbe pravila o sukobu interesa;
- jasno upozoren da Odeljenje za brokersko dilerske poslove nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge;
- upoznat da su mu jasni svi elementi naloga, a narocito način obračuna naknada i troškova koje mora platiti za izvršenje naloga;
- upoznat sa sadržajem pravila o izvršavanju naloga i da je saglasan sa primenom njihovih odredbi;
- upozoren da svako posebno uputstvo, s' obzirom na faktore koji su obuhvaćeni tim uputstvom, može onemogućiti Odeljenje za brokersko dilerske poslove da, kada izvršava nalog, preduzme sve mere propisane pravilima o izvršavanju naloga u svrhu postizanja najpovoljnijeg ishoda klijenta;
- obavešten da je obveznik poreskog tretmana u skladu sa važećom poreskom regulativom;
- dao ovlašćenje Odeljenju za brokersko dilerske poslove da može izvršenje naloga poveriti drugom investicionom društvu;
- upoznat da nalog može biti izvršen pridruživanjem naloga;
- upoznat da ukoliko nalog ispostavlja u filijali/ekspozituri da iste nemaju dozvolu Komisije za izvršavanje naloga, a da se nalog tretira kao nalog ispostavljen u Odeljenju z abrokersko dilerske poslove.

Instrukcija za ispostavljanje naloga, koju klijent Odeljenju za brokersko dilerske poslove prosledi putem elektronske pošte ili usmenim putem, ne sadrže sve elemente naloga navedene u ovom članu, ali mora sadržati dovoljno jasne i precizne podatke na osnovu kojih će se izraditi nalog koji sadrži sve propisane elemente., a koji se klijentu dostavlja na potpis i overu. Vremenom prijema tako ispostavljenog naloga smatraće se momenat unosa naloga u aplikaciju.

Član 57.

Svaka izmena već ispostavljenog naloga vrši se povlačenjem aktivnog naloga i ispostavljanjem novog naloga. Odeljenje za brokersko dilerske poslove će prihvatiti nalog opoziva ukoliko u trenutku njegovog prijema, nalog koji se opoziva nije izvršen u celosti.

Opoziv naloga za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata sadrži identične elemente koje sadrži nalog koji se opoziva, uz naznaku da je u pitanju nalog opoziva koji ima svoj redni broj i vreme prijema.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da o prihvatanju/odbijanju naloga opoziva, najkasnije sledećeg radnog dana obavesti klijenta u formi potvrde o prijemu naloga opoziva. Nalog se šalje na e-mail adresu klijenta ili adresu koju je klijent ostavio kao kontakat adresu, ili mu se isti uručuje neposredno u prostorijama Banke.

Član 58.

U slučaju da Odeljenje za brokersko dilerske poslove primi protivrečan, neodređen ili nejasan nalog, ima pravo da traži dopunu takvog naloga uz istovremeno odlaganje postupanja po tako ispostavljenom nalogu.

Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove u kontaktu sa klijentom ne reši nejasnoće u vezi sa određenim nalogom, isti može da odbije bez ikakvih posledica po Banku. U navedenim slučajevima, kada Odeljenje za brokersko dilerske poslove odbije takav nalog, odmah po odbijanju će obavestiti klijenta usmenim putem, a zatim i slanjem obaveštenja o odbijanju naloga, na adresu klijenta ili uručivanjem neposredno.

6.2. Mesto prijema naloga

Član 59.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove prima naloge klijenata za kupovinu i/ili prodaju finansijskih instrumenata u svojim poslovnim prostorijama, kao i u prostorijama filijala i ekspozitura Banke ovlašćenim za obavljanje brokerskih poslova.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može na osnovu ugovora sa drugim investicionim društvom:

1. ovlastiti drugo investiciono društvo da u svojim poslovnim prostorijama u ime i za račun Odeljenje za brokersko dilerske poslove prima naloge klijenata,
2. proslediti drugom investicionom društvu naloge klijenata ispostavljene u Odeljenju za brokersko dilerske poslove, na izvršenje

ukoliko su ispunjeni sledeći uslovi:

- da investiciono društvo koje je Odeljenje za brokersko dilerske poslove ovlastilo za prijem naloga klijenata, u tom slučaju može da koristi informacije o klijentu koje će mu proslediti Odeljenje za brokersko dilerske poslove;
- da Odeljenje za brokersko dilerske poslove koje prosleđuje uputstvo o nalogu klijenta ostaje odgovorno za potpunost i tačnost datih podataka.

Investiciono društvo koje prima uputstvo o izvršenju usluge u ime klijenta, može da prihvati i svaku preporuku u pogledu usluge ili transakcije koju je klijentu pružilo Odeljenje za brokersko dilerske poslove koje je ujedno odgovorna za preporuku ili savet dat klijentu. Investiciono društvo koje prima uputstvo od klijenta ili naloge posredstvom Odeljenja za brokersko dilerske poslove, odgovorno je za izvršenje usluge ili transakcije na osnovu tih podataka ili preporuka.

Član 60.

Zaključivanje ugovora između Odeljenje za brokersko dilerske poslove i drugog investicionog društva je dozvoljeno, ukoliko angažovanje drugog investicionog društva:

- ne uslovljava naplatu naknada ili drugih troškova u iznosu koji je viši od naknada koje bi klijent platio da mu je Odeljenje za brokersko dilerske poslove pružilo usluge;
- ne može uzrokovati nepotrebne poslovne rizike investicionom društvu, značajno ugroziti kvalitet unutrašnje kontrole, niti onemogućiti nadzor Komisije nad ispunjavanjem svih obaveza investicionog društva.

Ugovor između Odeljenja za brokersko dilerske poslove i drugog investicionog društva sadrži:

- rok i način na koji se nalog klijenta prenosi investicionom društvu;
- postupanje u slučaju prigovora i reklamacije potencijalnih i postojećih klijenata.
- naznaku da je ovlašćeno investiciono društvo kome se prenosi nalog:
 - dužno da klijentu pruži upozorenje u pogledu roka i prijema naloga,
 - odgovorno za potpunost i tačnost prosleđenih podataka,
 - dužno da čuva kao poslovnu tajnu podatke o klijentu i njegovim naložima,
 - nema obavezu da ispituje tačnost i potpunost podataka primljenih od Odeljenja za brokersko dilerske poslove,
 - koristi informacije o klijentu,
 - snosi odgovornost za izvršenje transakcije na osnovu naloga.

Član 61.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može sklopiti ugovor sa drugim investicionim društvom, kojim se Odeljenju zta brokersko dilerske poslove prosleđuju nalozi klijenata tog investicionog društva na izvršenje, pod istim uslovima koji su navedeni u prethodnom članu.

6.3. Način prijema naloga

Član 62.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može primati naloge klijenata koji su ispostavljeni:

- u pisanom obliku,
- posredstvom platforme za ispostavljanje web (elektronskih) naloga – aplikacije Kombok Traderer,
- e-mail-a ili drugim elektronskim putem,
- telefaksom,
- usmeno (telefonom), ukoliko se poseduje mehanizam za snimanje razgovora.

Pisanim putem klijent ispostavlja nalog neposredno u prostorijama Odeljenja za brokersko dilerske poslove i u filijalama/ekspoziturama Banke ovlašćenim za obavljanje brokerskih poslova. Spisak ovlašćenih filijala/ekspozitura sa adresama, objavljen je na web sajtu Banke www.kombok.com.

Nalog se ispostavlja potpisivanjem obrasca. Odeljenje za brokersko dilerske poslove prihvata ispostavljen i potpisan nalog, pod uslovom da su podaci o klijentu na nalogu identični podacima datim Odeljenju za brokersko dilerske poslove u postupku prethodne identifikacije. Ukoliko se podaci navedeni u nalogu razlikuju od raspoloživih, Odeljenje za brokersko dilerske poslove neće prihvatiti nalog sve dok klijent ne priloži dokumentaciju na osnovu koje će se utvrditi stvarni identitet, u skladu sa nastalim promenama.

U slučaju prijema naloga elektronskim putem klijent je dužan da se pridržava Korisničkog uputstva za naloge koji se ispostavljaju putem aplikacije za Web naloge Kombok Trader, a koje je sastavni deo Ugovora o korišćenju Web aplikacije Kombok trader.

Ukoliko je ugovorom sa klijentom predviđena mogućnost primanja naloga putem telefaksa ili e-maila, Odeljenje za brokersko dilerske poslove će primiti nalog ispostavljen na taj način, a tako ispostavljen nalog će se smatrati neposredno ispostavljenim nalogom.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može odlučiti da prima naloge klijenata telekomunikacionim ili drugim elektronskim sredstvima, ukoliko je to predviđeno ugovorom, u kom slučaju, radi obezbeđivanja tačnosti i integriteta naloga u svojoj evidenciji, primenjuje odgovarajuće mehanizme zaštite. Nalog može biti ispostavljen telefonom, ukoliko se koristi uređaj čije tehničke karakteristike snimanja tonskog zapisa obezbeđuju tačnost i pouzdanost, što podrazumeva kumulativno ispunjenje sledećih uslova:

- utvrđivanje tačnog vremena prijema naloga (datum, sat i minut);
- identifikaciju broja telefona sa kojeg je nalog ispostavljen;
- tačnu identifikaciju klijenta koji je ispostavio nalog.

Usmeni nalog klijent može ispostaviti telefonom, isključivo na brojeve telefona predviđene za prijem takvih naloga, uz obavezu korišćenja lozinke koju klijent dobija prilikom sklapanja ugovora. Klijent je saglasan da mu Odeljenje za brokersko dilerske poslove u skladu sa razvojem organizacione i IT podrške dodeli novu lozinku. Snimak telefonski ispostavljenog naloga Odeljenje za brokersko dilerske poslove čuva u elektronskom obliku na odgovarajućem mediju koji omogućava jasnu i preciznu reprodukciju istog, najmanje pet (5) godina od dana ispostavljanja naloga u informacioni sistem berze ili drugog organizatora tržišta.

Svako ko ispostavlja nalog u ime i za račun nekog drugog (zastupanje), mora biti sposoban da dokaže svoje ovlašćenje za ispostavljanje takvog naloga. Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne snosi nikakvu odgovornost za slučajeve u kojima postoji mogućnost potencijalne zloupotrebe ovlašćenja, bez obzira na koji se od gore navedenih načina nalog ispostavlja.

Član 63.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da vodi Knjigu naloga prema vremenskom redosledu prijema tih naloga, uključujući i naloge koji se prenose na izvršenje drugom investicionom društvu, izmene i opozive naloga. Knjiga naloga se vodi u elektronskom obliku, na način koji sprečava naknadnu izmenu unetih podataka. Sadržaj Knjige naloga je propisan i predviđa obavezne elemente:

- ime i prezime/poslovno ime ili druga oznaka klijenta;
- ime i prezime/poslovno ime ili oznaka lica koje zastupa klijenta;
- redni broj naloga;
- datum i tačno vreme prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta;
- kupovnu odnosno prodajnu oznaku;
- prirodu naloga ukoliko se ne radi o kupovnom ili prodajnom nalogu;
- vrstu naloga;
- status naloga;
- datum, vreme i mesto trgovanja;
- količinu finansijskog instrumenta;
- pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- ovlašćeno lice koje je obavilo transakciju ili koje je odgovorno za njeno izvršenje;
- sve ostale pojedinosti, uslovi i uputstva u vezi sa izvršenjem naloga.

Odmah nakon izvršenja naloga klijenta, odnosno dobijanja potvrde o obavljenoj transakciji (u slučaju da je Odeljenje za brokersko dilerske poslove prenelo drugom investicionom društvu nalog na izvršenje), Odeljenje za brokersko dilerske poslove je u obavezi da zabeleži podatke u koje spada:

- oznaka klijenta;
- datum trgovanja, vreme trgovanja, kupovna, odnosno prodajna oznaka, identifikacioni broj finansijskog instrumenta, cena jedinice, oznaka cene, količina i oznaka mesta;
- ukupna vrednost koja je proizvod cene po jedinici i količine;
- priroda transakcije ukoliko se ne radi o prodajnoj ili kupovnoj transakciji;
- ovlašćeno lice koje je obavilo transakciju ili koje je odgovorno za njeno izvršenje.

Ako je Odeljenje za brokersko dilerske poslove prenelo nalog drugom investicionom društvu na izvršenje, dužna je da nakon prenosa naloga zabeleži sledeće podatke:

- oznaka klijenta čiji je nalog prosleđen;
- poslovno ime ili druga oznaka investicionog društva kome je nalog prosleđen;
- uslovi prenosa naloga;
- datum i tačno vreme prenosa naloga.

6.4. Potvrda o prijemu naloga

Član 64.

Potvrda o prijemu naloga je dokument kojim se klijent obaveštava da se Odeljenje za brokersko dilerske poslove obavezuje da izvrši investicionu uslugu ili obavi investicionu aktivnost u vezi sa određenim finansijskim instrumentom, u skladu sa elementima ispostavljenog naloga. Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima obavezu da najkasnije narednog radnog dana od dana prijema naloga klijenta, putem trajnog medija dostavi klijentu obaveštenje o:

- vremenu i mestu prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- prihvatanju ili odbijanju izvršenja naloga, uz navođenje razloga odbijanja naloga.

Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove odluči da ne prihvati, odnosno odbije ispostavljeni nalog, o tome mora da obavesti klijenta pisanim putem uz napomenu koja sadrži razloge za odbijanje. Obaveštenje o odbijanju naloga se

može dostaviti ličnim uručenjem, telefaxom, poštom ili putem elektronske pošte, odnosno na način obaveštavanja za koji se klijent odlučio prilikom potpisivanja ugovora o pružanju investicionih usluga.

Član 65.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može da odbije izvršenje:

- naloga za kupovinu, kada utvrdi da na novčanom računu klijenta nema dovoljno sredstava za izmirenje njegovih obaveza koje bi nastale po osnovu izvršenja naloga za kupovinu;
- naloga za prodaju, kada utvrdi da klijent na računu nema dovoljno sredstava za izvršenje naloga.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove neće odbiti izvršenje naloga ukoliko se nalog klijenta može izvršiti u potpunosti ili delimično:

- od realizovanih, a nesaldiranih transakcija;
- davanjem kredita uz saglasnost klijenta, a na osnovu važećih propisa;
- pozajmljivanjem finansijskih instrumenata u skladu sa pravilima koja uređuju pozajmljivanje.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da odbije izvršenje naloga za kupovinu, odnosno prodaju ukoliko ima razloga za osnovanu sumnju da bi izvršenjem takvog naloga:

- bile prekršene odredbe Zakona o tržištu kapitala ili zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- bilo učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj.

Prilikom utvrđivanja okolnosti za odbijanje naloga, Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima pravo da se oslanja na raspoložive informacije, osim ukoliko ne poseduje saznanje da su takve informacije očigledno zastarele, netačne ili nepotpune.

U slučaju odbijanja naloga zbog postojanja osnovane sumnje da bi bile prekršene odredbe Zakona o tržištu kapitala ili Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Odeljenje za brokersko dilerske poslove bez odlaganja obaveštava Komisiju, na propisanom obrazcu.

6.5. Izvršavanje naloga

Član 66.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove usvojilo je i primenjuje pravila o izvršavanju naloga, čime se obezbeđuje realizacija pod najpovoljnijim uslovima. Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da pre izvršenja naloga:

- upozna klijenta sa pravilima o izvršavanju naloga;
- upozori klijenta na mogućnosti predviđene ovim pravilima, da nalog može biti izvršen van regulisanog tržišta, odnosno MTP;
- od klijenta dobije pisanu saglasnost na pravila o izvršavanju naloga (pisanom saglasnošću se smatra potpisan ugovor koji sadrži ovu odredbu).

Pravilima o izvršavanju naloga Odeljenje za brokersko dilerske poslove ustanovljava mere i sistem za brzo, pošteno i efikasno izvršenje naloga klijenata u odnosu na naloge Banke, što podrazumeva da se:

- informacije iz naloga koji treba da bude izvršen za račun klijenta odmah i tačno unose u knjigu naloga;
- odmah izvršavaju slični nalozi klijenta u skladu sa vremenom prijema, osim ukoliko uslovi na tržištu ili karakteristike naloga to onemogućavaju ili interesi klijenta nalažu drugačije postupanje;
- odmah i tačno razvrstaju nalozi izvršeni za račun klijenta;

- preduzimaju sve neophodne aktivnosti radi obezbeđenja da svi finansijski instrumenti ili novčana sredstva klijenta primljena prilikom saldiranja obaveza po osnovu izvršenog naloga, budu blagovremeno i uredno prebačeni na račun odgovarajućeg klijenta;
- obavesti klijent o svim značajnim poteškoćama u vezi sa izvršenjem naloga, odmah po saznanju istih.

Postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta odnosi se i na slučajeve u kojima Odeljenje za brokersko dilerske poslove prosleđuje naloge drugom investicionom društvu na izvršenje, u kom slučaju ima obavezu da preduzme mere kojima obezbeđuje:

- postizanje najboljeg mogućeg efekta za klijenta vodeći računa o faktorima relevantnim za izvršenje naloga i kriterijumima na osnovu kojih se određuje značaj tih faktora;
- poštovanje prioriteta izričitog uputstva klijenta u odnosu na pravila o izvršavanju naloga, u vezi sa izvršenjem naloga pod najpovoljnijim uslovima.

Kada Odeljenje za brokersko dilerske poslove primi nalog sa posebnim uputstvima za njegovo izvršenje, dužna je da upozori klijenta o nemogućnosti izvršenja naloga u skladu sa pravilima o izvršavanju naloga, u svrhu postizanja najpovoljnijeg ishoda za klijenta.

6.5.1. Izvršavanje dnevnog naloga

Član 67.

Kad je klijent ispostavio nalog kao dnevni nalog, Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da ispostavi taj nalog odmah, istog dana prema redosledu prijema, odnosno ako je nalog ispostavljen nakon završetka trgovanja, na početku prvog narednog dana trgovanja po redosledu iz knjige naloga.

6.5.2. Izvršavanje naloga sa limit cenom

Član 68.

Kada klijent u nalogu za kupovinu ili prodaju finansijskih instrumenata odredi cenu, izražena cena, prilikom izvršenja naloga, predstavlja:

- kod naloga za kupovinu - maksimalnu cenu koju je nalogodavac spreman da plati;
- kod naloga za prodaju - minimalnu cenu koju je nalogodavac spreman da prihvatiti.

Ukoliko se predmetni nalog ne može odmah izvršiti, imajući u vidu trenutne preovlađujuće uslove na tržištu, Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da preduzme mere za njegovo izvršenje u najkraćem roku, što podrazumeva obavezu Odeljenja za brokersko dilerske poslove da ovakav nalog objavi i učini ga dostupnim ostalim učesnicima na tržištu, osim ukoliko od klijenta ne dobije drugačija uputstva u vezi sa konkretnim izvršenjem naloga.

6.6. Pridruživanje i razvrstavanje naloga

Član 69.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove može prihvaćeni nalog klijenta ili dilerski nalog da izvrši pridruživanjem drugom prihvaćenom nalogu klijenta, samo ukoliko:

- ima efikasan sistem za razvrstavanje naloga i pravila kojima se precizno uređuje korektno pridruživanje i razvrstavanje naloga, što posebno uključuje:
 - način na koji količina i cena navedena u nalogu utiču na razvrstavanje,
 - način postupanja sa delimično izvršenim nalogima.
- je malo verovatno da će pridruživanje naloga štetiti interesima bilo kog klijenta čiji se nalog pridružuje;
- upozori svakog klijenta čiji se nalozi pridružuju da to pridruživanje može štetiti interesima klijenata u odnosu na pojedinačni nalog.

Kada se zbirni nalog, nastao pridruživanjem jednog ili više prihvaćenih naloga klijenata, delimično izvrši, Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da odnosne transakcije razvrstava u skladu sa pravilima kojima je regulisana ova oblast.

6.7. Pridruživanje i razvrstavanje dilerskih naloga

Član 70.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove koje dilerski nalog pridružuje jednom ili više prihvaćenih naloga klijenata:

- ne sme razvrstavati naloge na način koji bi štetio klijentu;
- ima obavezu da, u slučaju delimičnog izvršavanja pridruženog naloga, razvrsta dilerske naloge na način da klijent ima prednost u odnosu na Odeljenje za brokersko dilerske poslove;
- ima obavezu da onemogućiti ponovna razvrstavanja dilerskih naloga koji su izvršeni u kombinaciji s prihvaćenim nalozima klijenata, na način koji je štetan za klijenta.

Izuzetno, Odeljenje za brokersko dilerske poslove može proporcionalno razvrstati dilerski nalog, samo ukoliko može da dokaže da bez kombinacije dilerskih naloga sa prihvaćenim nalogom klijenta:

- ne bi bilo moguće izvršiti prihvaćeni nalog klijenta po tako povoljnim uslovima;
- uopšte ne bi bilo moguće izvršiti nalog klijenta.

6.8. Realizacija naloga

Član 71.

Realizacijom naloga smatra se zaključivanje transakcija na regulisanom tržištu, MTP i OTC tržištu, u slučajevima propisanim Zakonom. Nalog može biti realizovan u celosti ili delimično.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da najkasnije narednog radnog dana od dana realizacije naloga, na način predviđen ugovorom, klijentu dostavi obaveštenje o realizaciji naloga u formi Potvrde o realizaciji naloga, koja sadrži sledeće elemente:

- Redni broj naloga;
- Podatke o klijentu:
 - ime i prezime/ naziv klijenta,
 - adresa/sedište klijenta,
 - matični broj klijenta (JMBG/MB),
 - tip računa finansijskih instrumenata sa izborom depozitara računa,
 - tip računa novca sa izborom depozitara računa.
- Mesto, datum i vreme (sat /minut/sekundu) zaključenja transakcije sa podacima o transakciji:
 - oznaka hartije od vrednosti (simbol ili ime),
 - vrsta transakcije (kupovina ili prodaja),
 - broj (kolicinu) finansijskih instrumenata,
 - pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena - u slučajevima kada se nalog klijenta realizuje u tranšama, Odeljenje za brokersko dilerske poslove će klijentu pružiti informacije o ceni svake pojedinačne tranše,
 - način izvršenja naloga (Odeljenje za brokersko dilerske poslove neposredno ili preko drugog investicionog društva, uz navođenje naziva i sedišta tog investicionog društva i odgovornosti Odeljenja za brokersko dilerske poslove za izvršenje naloga preko investicionog društva).
- Iznos provizije (Odeljenja za brokersko dilerske poslove, organizatora tržišta, Centralnog registra), osim u slučaju realizacije naloga na inostranim tržištima, gde se podatak o provizijama daje kao objedinjen podatak.

Potpis lica ovlašćenog za obavljanje brokerskih poslova Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove u potvrdi o realizaciji koristi standardizovane oznake, u obavezi je da na pisani zahtev klijenta pojasni značenje tih oznaka.

6.9. Izveštavanje klijenta

Član 72.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da, nakon izvršenja naloga za račun klijenta, putem trajnog medija:

- odmah dostavi bitne informacije klijentu koje se odnose na izvršenje naloga;
- pošalje malom klijentu potvrdu o izvršenju naloga što pre, a najkasnije prvog radnog dana nakon prijema potvrde, u slučaju kada je Odeljenje za brokersko dilerske poslove potvrdu o izvršenju primilo od trećeg lica.

Klijent se ne može odreći prava da o izvršenju naloga bude obavešten, ali može pisanom izjavom naložiti slanje obaveštenja drugom licu koje on ovlasti, zahtevati da potvrde o realizaciji naloga preuzima lično ili putem e-maila, kao i da iste budu poslate na adresu koju sam klijent odredi za prijem pismena umeto na adresu iz identifikacionog dokumenta.

Potvrdu o izvršenju transakcija Odeljenje za brokersko dilerske poslove izdaje do kraja prvog radnog dana nakon izvršenja transakcije, a na način predviđen ugovorom sa klijentom i u skladu sa izjavom klijenta.

Član 73.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da, najmanje jednom godišnje, svakom pojedinačnom klijentu za kojeg drži finansijske instrumente ili novčana sredstva, na trajnom mediju dostavi izveštaj o toj imovini.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove nema obavezu dostavljanja ovog izveštaja, ukoliko je on sastavni deo periodičnog izveštaja.

Izveštaj sadrži:

- podatke o svim finansijskim instrumentima ili novčanim sredstvima koje Odeljenje za brokersko dilerske poslove drži za klijenta, na kraju perioda na koji se izveštaj odnosi;
- način korišćenja, raspolaganja finansijskim instrumentima i novčanim sredstvima u toku izveštajnog perioda;
- koristi, odnosno prinose na osnovu takvog korišćenja i raspolaganja.

Posebna napomena u izveštaju je da se informacije u izveštaju zasnivaju na datumu saldiranja, uz posebno navođenje transakcija koje, na kraju perioda na koji se izveštaj odnosi, još uvek nisu saldirane.

Ukoliko klijent ne uložiti prigovor na sadržaj izveštaja tj. tačnost podataka u njemu, u roku od sedam (7) dana od dana slanja Izveštaja, smatra se da je takav izveštaj prihvaćen.

7. VOĐENJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 74.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove vodi elektronsku evidenciju o svim uslugama i transakcijama koje je izvršilo, na način koji omogućava sprovođenje nadzora nad poslovanjem Odeljenja za brokersko dilerske poslove i poštovanjem propisanih obaveza.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove koristi aplikaciju koja omogućava:

- ažuriranje evidencije;
- mogućnost provere toka pojedinačnog posla u svakom trenutku;
- odvojenost dokumentacije o poslovanju klijenata i dokumentacije o sopstvenom poslovanju;
- zaštitu od neovlašćenog pristupa podacima i mogućih gubitaka;
- da u slučajevima kada se transakcije izvršavaju u ime klijenta, evidencije sadrže sve podatke i pojedinosti u vezi sa identitetom klijenta, kao i podatke propisane Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Član 75.

Dokumentacija i evidencija o svim uslugama i transakcijama koje je Banka izvršila za sopstveni račun ili Odeljenje za brokersko dilerske poslove izvršilo u ime i za račun klijenta, čuva se najmanje 5 (pet) godina nakon isteka poslovne godine na koju se ti podaci odnose.

Ugovore između Odeljenja za brokersko dilerske poslove i klijenta kojima su regulisana njihova međusobna prava i obaveze, Odeljenje za brokersko dilerske poslove čuva 5 (pet) godina nakon isteka poslovne godine u kojoj je ugovor raskinut, ili je na neki drugi način prestalo pružanje investicionih usluga.

Propisane evidencije i poslovnu dokumentaciju Odeljenje za brokersko dilerske poslove čuva i duže od propisanog roka, u slučajevima kada je to potrebno zbog okončanja nadzora ili sudskog spora.

Član 76.

Za naloge date telefonom, telefaksom ili elektronskim putem, Odeljenje za brokersko dilerske poslove čuva izvorne zapise primljenih i prihvaćenih naloga, na način koji omogućava uvid u vreme ispostavljanja naloga. Sigurnosne kopije dokumentacije i evidencije Odeljenje za brokersko dilerske poslove čuva van svojih poslovnih prostorija.

8. OBAVEZA IZVEŠTAVANJA ODELJENJE ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE

Član 77.

8.1. Dnevni izveštaji

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je u obavezi da, najkasnije sledećeg radnog dana, dostavi Komisiji izveštaj o svakoj transakciji izvršenoj van regulisanog tržišta, koji sadrži sledeće podatke:

- identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta (ISIN broj i CIF kod i),
- jedinstveni identifikacioni broj transakcije koji dodeljuje Odeljenje za brokersko dilerske poslove,
- dan, vreme i mesto trgovanja
- da li je transakcija izvršena za sopstveni račun ili za račun klijenta,
- za transakcije na OTC tržištu podatke o drugom investicionom društvu,
- oznaku kupovine ili prodaje, sa stanovišta posredovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove,
- količinu prodatih ili kupljenih finansijskih instrumenata,
- pojedinačnu i ukupnu cenu i oznaku valute u kojoj je izražena cena.

8.2. Mesečni izveštaj

Član 78.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ima obavezu da, najkasnije do 15-og u mesecu, za prethodni mesec dostavi Komisiji mesečni izveštaj o svom poslovanju, na važećem obrascu i na način koji je propisan.

8.3. Godišnji izveštaj o poslovanju

Član 79.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je u obavezi da, najkasnije 4 (četiri) meseca od završetka poslovne godine dostavi Komisiji Godišnji izveštaj o poslovanju.

Izveštaj se dostavlja na obrascima Komisije.

8.4. Drugi izveštaji

Član 80.

Ukoliko Odeljenje za brokersko dilerske poslove vodi novčane račune i račune finansijskih instrumenata klijenata, dužna je da Komisiji dostavlja izveštaje čija su sadržina i rokovi regulisani posebnim pravilnicima.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da, u roku od osam (8) dana od momenta nastanka promene, obavesti Komisiju o promeni uslova na osnovu kojih je dobilo dozvolu za obavljanje delatnosti, kao i o drugim uslovima koje Odeljenje za brokersko dilerske poslove mora da ispunjava. Obaveštenje sadrži opis događaja i datum njegovog nastupanja.

U slučaju promene poslovnog imena, Odeljenje za brokersko dilerske poslove podnosi Komisiji zahtev za davanje saglasnosti na izmene akata.

Uz obaveštenje o promeni adrese ili sedišta, Odeljenje za brokersko dilerske poslove prilaže dokaz da ispunjava uslove organizacione osposobljenosti i tehničke opremljenosti.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove podatke o trgovanju na regulisanom tržištu i MTP-u smatra objavljenim ukoliko su ti podaci objavljeni na jedan od sledećih načina:

- putem internet stranice organizatora tržišta;
- putem internet stranice Banke.

9. POSTUPANJE PO PRITUŽBAMA KLIJENATA

Član 81.

Postupanje po pritužbama klijenata Odeljenja za brokersko dilerske poslove vrši se u skladu sa internim aktima Banke kojima je regulisan postupak rešavanja prigovora klijenata Banke.

Član 82.

Klijent upućuje prigovor banci ukoliko smatra da se Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne pridržava odredbi zakona, pravila poslovanja, dobre poslovne prakse i obaveza iz konkretno zaključenog ugovora.

Način podnošenja prigovora kao i minimum podataka koje prigovor treba da sadrži propisani su internim aktima Banke, koja se primenjuju i u Odeljenju za brokersko dilerske poslove.

Član 83.

Klijentima su interna akta Banke, kojima je regulisan postupak rešavanja po pritužbama klijenata, dostupna u prostorijama Banke u kojima im se nude usluge kao i na internet prezentaciji Banke.

Član 84.

Bitna obeležja forme i sadržine odgovora, kao i rokovi i način dostavljanja odgovora na prigovor predviđeni su internim aktima Banke koja se primenjuju i u Odeljenju za brokersko dilerske poslove.

Član 85.

Ukoliko klijent uputi prigovor nadležnoj instituciji (NBS, Komisija za HoV), a da prethodno nije podneo prigovor Banci, isti se od strane navedenih nadležnih institucija dostavlja Banci na rešavanje u redovnom postupku. Banka je dužna da odgovor upućen klijentu istovremeno dostavi i nadležnoj instituciji.

Član 86.

Ukoliko klijent nije zadovoljan prethodno dobijenim odgovorom, može ponovo uputiti Banci prigovor, po istom ili sličnom osnovu. Prigovor koji se odnosi na isti činjenični opis, smatra se dopunom prethodno podnetog prigovora.

Član 87.

Evidencija o prigovorima klijenata se vodi na nivou Banke.

10. MERE ZA OBEZBEĐIVANJE KONTINUITETA POSLOVANJA

Član 88.

Komercijalna banka AD Beograd je usvojila plan za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja koji se primenjuje u slučaju nastanka nepredviđenih događaja u Banci, koji mogu dovesti do ozbiljnijih poremećaja u obavljanju poslovnih procesa. Plan se primenjuje na nivou svih poslovnih funkcija i organizacionih delova Banke.

Plan za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja sadrži opis procedura u slučaju prekida poslovanja: imenovanje rezervne lokacije, spisak svih resursa neophodnih za ponovno uspostavljanje kontinuiteta poslovanja, imenovanje timova za ponovno uspostavljanje poslovanja, jasno utvrđene dužnosti i odgovornosti timova i pojedinih članova, plan internih i eksternih linija komunikacije.

Član 89.

Vanredne situacije su sve situacije izazvane ljudskim ili prirodnim faktorom koje mogu da dovedu do privremenog prestanka rada ključnih poslovnih procesa u Banci, kao i do gubitka informacija koje mogu biti od vitalnog interesa po Banku i njene klijente. Mogući scenariji koji mogu uzrokovati nastanak vanredne situacije su:

- prirodne nepogode (poplava, zemljotres, požar, ekološke katastrofe);
- organizovane i zlonamerne radnje (krađa, vandalizam terorizam);
- nedostatak dobara i usluga (prekid napajanja električnom energijom, nestašica vode, prekid telekomunikacija u dužem vremenskom periodu);
- hardverski i softverski kvarovi;
- ozbiljni informaciono sigurnosni incidenti (cyber kriminal, gubitak podataka, otkaz IT servera);
- ostali uzroci.

Član 90.

U zavisnosti od vrste vanredne situacije, aktivira se samo minimalno potreban broj planova za vanredne situacije u cilju prevazilaženja nastalog prekida, čija dužina trajanja predstavlja ključni element za identifikaciju scenarija.

Organizacioni deo zadužen za bezbednost Banke, odgovoran je za održavanje plana za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja, što između ostalog, podrazumeva i aktiviranje kriznog štaba u slučaju nastanka vanredne situacije, donošenje predloga za aktiviranje i koordiniranje sprovođenja plana za vanredne situacije.

Sektor tehničko operativnih poslova i Sektor informacionih tehnologija Banke imaju sledeće uloge i odgovornosti:

- određuju i obezbeđuju alternativnu lokaciju;
- obavljaju sve aktivnosti predviđene planom za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja i stvaraju preduslove za uspostavljanje normalnog procesa rada;
- obaveštavaju odgovorno lice o stvorenim preduslovima za prelazak na osnovnu lokaciju.

Član 91.

Planom za obezbeđenje kontinuiranog poslovanja predviđeni su sledeći koraci:

- imenovanje ovlašćenih lica za aktiviranje;
- opis alternativne lokacije i utvrđivanje minimalnih resursa koji su neophodni za kontinuitet poslovnog procesa;
- identifikacija zaposlenih koji prelaze na alternativnu lokaciju;
- utvrđivanje zavisnosti od eksternih partnera;
- razvoj komunikacionih protokola tokom trajanja krize.

Plan za vanredne situacije primenjuje se u periodu od trenutka nastanka prekida poslovnog procesa do trenutka uspostavljanja redovnog poslovanja.

11. MERE ZA SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORIZMA

Član 92.

Ova oblast regulisana je internim aktima Banke.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove u obavljanju svojih poslova postupa u skladu sa aktima Banke kao i sa Korisničkim uputstvom Sektora za HoV o poznavanju i praćenju klijenata, donetim na osnovu Smernica Komisije za HoV.

12. POSLOVI NADZORA

12.1. Interna kontrola

Član 93.

Poslove interne kontrole u Odeljenju za brokersko dilerske poslove obavlja Kontrolor u skladu sa instrukcijom za rad kojom su predviđena sledeća pravila:

- praćenje i vršenje redovne procene primerenosti i efikasnosti mera i postupaka koje je Odeljenje za brokersko dilerske poslove donelo sa ciljem minimiziranja rizika neusklađenosti poslovanja sa relevantnim propisima;
- pravila u slučaju da Kontrolor uoči nepravilnost u smislu propusta u poštovanju i pridržavanju obaveza utvrđenih relevantnim propisima;
- obaveza Kontrolora da organizuje i vrši obuku zaposlenih sa ovlašćenjem za obavljanje ovih poslova o načinu primene relevantnih propisa.

Kontrolor u Odeljenju za brokersko dilerske poslove nije uključen u obavljanje usluga ili aktivnosti koje su predmet njegovog nadzora.

12.2. Upravljanje rizicima

Član 94.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove iz svoje delatnosti obavlja u skladu sa procedurama organizacione jedinice za upravljanja rizicima, kojima je uspostavljen stabilan sistem koji podrazumeva jasnu organizacionu strukturu sa definisanim, transparentnim i usklađenim opisima dužnosti, efikasnim merama za identifikovanje, upravljanje, praćenje i izveštavanje o rizicima i velikoj izloženosti ili potencijalnoj izloženosti, kao i adekvatne mehanizme unutrašnje kontrole, uključujući administrativne i računovodstvene procedure.

Propisane procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, sadrže:

- odredbe kojima se obezbeđuje funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima i redovnih poslovnih aktivnosti Banke;

- procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika;
- procedure za upravljanje rizicima;
- procedure kojima se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima;
- procedure za redovno izveštavanje.

Član 95.

Internim aktom Odeljenja za brokersko dilerske poslove - Informacije za klijente Odeljenja za brokersko dilerske poslove, klijenti su upoznati sa svim vrstama rizika u vezi sa finansijskim instrumentima.

Informacije za klijente Odeljenja brokersko dilerskih poslova su sastavni deo ovih pravila poslovanja.

Interna akta Odeljenja za brokersko dilerske poslove dostupna su prostorijama Odeljenja kao i u ekspoziturama/filijalama Banke ovlašćenim za obavljanje brokerskih poslova i na internet stranici Banke – www.kombank.com.

12.3. Interna revizija

Član 96.

Program i plan interne revizije bliže određuje ciljeve, zadatke, principe rada, ovlašćenja, odgovornost i izveštavanje o adekvatnosti i efikasnosti sprovođenja internih kontrola.

Primarni zadaci interne revizije su da organima Banke pruže nezavisno i objektivno mišljenje o pitanjima koja su predmet revizije:

- ocenjuje adekvatnost i pouzdanost sistema unutrašnjih kontrola i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja;
- obezbeđuje da se rizici na odgovarajući način identifikuju i kontrolišu;
- ocenjuje usklađenost nivoa kapitala i rizika u poslovanju Banke;
- procenjuje kvalitet i pouzdanost informacionog sistema, uključujući i sistem elektronskog informisanja i usluge elektronskog bankarstva;
- utvrđuje slabosti u poslovanju Banke i njenih zaposlenih, kao i slučajeve neizvršenja obaveza i prekoračenja ovlašćenja i priprema predloga za otklanjanje tih slabosti, kao i preporuka za njihovo sprečavanje;
- održava sastanke sa Upravnim odborom, kao i Odborom za praćenje poslovanja Banke;
- redovno priprema izveštaje o aktivnostima interne revizije i dostavlja ih Upravnom odboru, kao i Odboru za praćenje poslovanja Banke.

Interna revizija je nezavisna od aktivnosti koje su predmet revizije, kako bi se obezbedio najviši stepen profesionalne objektivnosti prilikom prikupljanja, procene i saopštavanja informacija o aktivnosti ili procesu koji je predmet revizije.

13. KNJIGA TRGOVANJA I KNJIGA POZICIJE

Član 97.

Knjiga trgovanja sadrži pozicije o finansijskim instrumentima koje Banka u svojstvu dilera drži sa namerom trgovanja ili radi zaštite pozicija u drugim finansijskim instrumentima koje se vode u toj knjizi i za koje ne postoje ograničenja da se njima trguje, niti postoje ograničenja da se ove pozicije zaštite od rizika.

Knjiga pozicija sadrži sve pozicije finansijskih instrumenata i roba koje nisu obuhvaćene knjigom trgovanja.

14. OSTALO

14.1. Provizija i druge naknade

Član 98.

Klijent je dužan da Odeljenju za brokersko dilerske poslove plati proviziju odnosno naknadu za izvršene usluge (u daljem tekstu: tarifa), saglasno ugovoru. Iznos tarife utvrđuje se između klijenta i Odeljenja za brokersko dilerske poslove za određenu vrstu usluga do iznosa maksimalnih provizija i naknada utvrđenih Pravilnikom o tarifi.

Kada obavlja poslove kupoprodaje finansijskih instrumenata za račun klijenta, u nalogu za kupovinu ili prodaju za koji je Odeljenje za brokersko dilerske poslove izdalo potvrdu o prijemu, precizira se visina provizije za tu transakciju u skladu sa provizijom utvrđenom Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove, ukoliko drugačije nije ugovoreno.

Tarifnikom Odeljenja za brokersko dilerske poslove utvrđuje se maksimalni iznos tarife koju klijent plaća.. Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužno da Tarifnik, pre njegove primene, dostavi Komisiji i istakne ga u svojim poslovnim prostorijama, kao i da ga objavi na svojoj internet stranici, sedam (7) dana pre njegovog stupanja na snagu.

15. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 99.

Sastavni deo ovih Pravila su Pravila o izvršavanju naloga u Odeljenju za brokersko dilerske poslove, Pravila o sprečavanju sukoba interesa u Odeljenju za brokersko dilerske poslove i Informacije o investicionim i dodatnim uslugama u Odeljenju za brokersko dilerske poslove.

Dokumentacija navedena u stavu jedan 1. ovog člana, dostupna su na sajtu Komercijalne banke AD Beograd - www.kombank.com, kao i u prostorijama Odeljenja za brokersko dilerske opslove i u prostorijama filijala i ekspozitura Banke ovlašćenim za obavljanje brokerskih poslova.

Član 100.

Stupanjem na snagu ovih Pravila poslovanja, prestaju da važe Pravila poslovanja Odeljenja za brokerske i dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd broj 19257 od 10.09.2012. godine.

Ova pravila stupaju na snagu danom dobijanja Rešenja Komisije za hartije od vrednosti o davanju dozvole za obavljanje delatnosti investicionog društva, a primenjuju se sedam dana nakon njihovog objavljivanja na web stranici Banke www.kombank.com.

Član Izvršnog odbora

Lidija Sklopić

**Zamenik
Predsednika Izvršnog odbora**

Dragan Santovac

